

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 20 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se ostanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafljovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 35.

Slovenske srednje šole.

„Laibacher Zeitung“ od 5. t. m. prinaša razpise učiteljskih mest na kranjskih srednjih šolah. Teh razpisov je bore malo, če upoštevamo, da je na vseh kranjskih državnih srednjih šolah 25 (beri: petindvajset) suplentov, v Ljubljani sami jih je 21, ki morajo za dnuarsko plačo opravljati profesorsko službo. In zdaj prinaša uradni list razpis 3 (beri: treh) učnih mest!

Toda še ti razpisi so čudni. Razpisano je n. pr. zopet definitivno učno mesto, ki je že od počitnic provizorično zasedeno. Kolikor nam je znano, to v eeli državi nikjer ni v navadi, ampak se kratkoma provizorični učitelj imenuje definitivnim, le slovenski prosilci morajo vedno zopet prošnje pisati in kolke plačevati. Nadalje se moramo čuditi, s kako neobičajno vztrajnostjo se razpisuje na tukajšnji realni nemščini, čeravno so na zavodu že 4 učitelji z usposobljenostjo za nemščino. Za slovenščino pa je samo en profesor, čeravno bi dva komaj zadostovala! Toda namen je jasen: če bi se razpisala slovenščina, bi moral mesto dobiti Slovenec. To pa hoče vlada in ž njo deželni šolski svet menda prepričati ter realko raje obdariti s tako vzornimi pedagogi, kakor smo jih že večkrat v svojem listu imeli priliko naslikati. Na druga mesta na Kranjskem, ki jih zdaj zasedajo supleni, pa se menda hoče kratkoma brez razpisa posaditi zopet nemške profesorje, kakor se je to zgodilo že v dveh slučajih v Ljubljani!

Pri tej priliki opozarjamo vse odločujoče činitelje, da pri nas morejo biti nameščeni le slovenski profesorji, in sicer iz sledečih razlogov: Nemški profesor je pri nas popolnoma neporaben, ker so zavodi ali bi morali biti utrakvistični in je razdeljevanje učnih ur ravnateljem zelo oteženo, čeravno se ozirajo ne le na strokovno, ampak povrh še na jezikovno

usposobljenost učiteljev. Tako je na pr. „Omladina“ poročala, da je lani na tukajšnji slovenski gimnaziji nemščino v najvišjih razredih poučeval zgodovinar, ki je nemščino ravno toliko študiral kakor vsak njegov učeneec osmošolec. Mož ima le usposobljenost za nemški učni jezik, zgodovine z nemškim učnim jezikom pa je na zavodu premalo za eno učno moč, torej mu je ravnatelj dal še druge ure. Pri teh razmerah mora trpeti pouk. Uspehi se tudi vidijo na vidnem padanju števila dijakov dotičnega zavoda. Tak profesor ne spada na to mesto! Saj ima slovenski profesor tudi usposobljenost za nemški učni jezik!

In to je drugi razlog, da gre Slovenec povsod prednost, ker imajo širšo usposobljenost, namreč za slovenski in nemški učni jezik. To pravilo velja povsod, da ima prednost oni, ki si je pridobil širšo kvalifikacijo. Zakaj se torej celo v lastni domovini zapostavljajo Slovenci? Kako težavno je slovenskemu kandidatu napraviti izpit za nemški učni jezik pri šovinističnih nemških vseučiliških profesorjih, ki sistematično ugonabljajo slovenske kandidate! Izvedeli smo o nečuvnih slučajih: Slovenski kandidat je spisal disertacijo in domače naloge v nemškem jeziku, napravil z deloma odličnim uspehom dva rigorozna in strokovno skušnjo iz svoje skupine, vse edino v blaženi nemščini.

Nazadnje mora delati še izpit iz nemščine kot učni jezik. Njegovo znanje nemške slovnice in literature zadostuje — saj je napravil že pred leti strogo maturo iz nemščine! — profesor mu mora dati spričevalo, toda napiše vanje: „Deutsche als Unterrichtssprache genügend mit Ausschluss rein deutscher Anstalten.“ Drugemu kandidatu doda profesor opazko: „mit fremden Akzent“ ali „mit slavischer Aussprache“ in podobno. Kandidat s tako opazko je stigmati-

ziran za vedno. V ministrstvu že vedo, kaj imajo napraviti z njim, če bi se osmelil prositi na nemški zavod. In taki nemški („rein deutsch“) zavodi so po vsem slovenskem ozemlju: V Mariboru, Celovcu, Celju, Ptuj, Gorici in Trstu, celo ljubljanska realka in kočevska gimnazija spadajo med nje! Vsa ta mesta so zaprta slovenskemu prosilcu.

Kakšno gonjo je v jeseni zagnalo nemško časopisje proti slovenskemu suplentu v Celovcu! Če se s tem primerja jezikovna sposobnost raznih sodnijskih in drugih kurzovcev pri nas, potem mora človeku vzkipeti kri. Če bi slo po pravici, bi vsi ti zavodi morali biti čisto slovenski, tako da bi profesor (razen strokovnjaka germanista) nemščine niti ne rabil. Torej Slovenec zdaj baje zaradi pomanjkljivega znanja nemščine ne dobi službe niti tam, kjer bi nemščine sploh ne bilo treba. Od Nemca pa se ne zahteva slovenščina, čeravno brez nje niti ne more svoje službe opravljati!

In to dejstvo, da pri sedanjih nemških zagrizenosti Slovenec na nemškem zavodu ne dobi službe, to je tretji vzrok, da moramo v domovini na slovensko-nemških zavodih dajati prednost vedno Slovencu. Vsled neracionalne razdelitve vseučilišnikov na razne stroke se je zadnja leta razmeroma ogromno število slovenskih dijakov posvetilo filozofskim študijam. „Omladina“ jih je leta 1905. našla nad 200, prihodnje leto še vedno 188, letos pa navaja 85 absolventov. Ker sestavljalet statistike ni mogel iztakniti vsakega posameznika, zato se ne motimo, če cenimo absolvente na blizu 100, dveh od treh letih bo jih 200! Ogromno večino teh čaka socialna beda, ali pa morajo iskati kruha v tujini, če se razmere ne izboljšajo. Toliko izgube visokošolske inteligence pa naš narod ne preboli tako z lahka. Zato moramo zahtevati slovenske profesorje na slovenske in slovensko-nemške srednje šole. Kjer pa še ni slovenskih šol, se morajo obstoječe nemške utrakvizirati

ali osnovati nove slovenske srednje šole. Nemške srednje šole na slovenskem ozemlju ne izpolnjujejo kulturnega namena, ampak so le germanizatorski zavodi in služijo le peščici priseljenih uradnikov in ponemčenih trgovcev, ne pa veliki večini prebivalstva. Uspešno delovati morejo pri nas le slovenske srednje šole. Slovensko vseučilišče je prazna fraza, dokler nimamo razvitega srednjega šolstva. To je naravna pot za nas: srednje šole so nam zdaj dosegljive, zahtevajmo jih z vso silo, snujmo jih sami! Visoke šole bomo potem s časom tudi dosegli.

Kranjska in spodnještajerska kmetijska šola.

Mnogo let so gojili Spodnještajerci željo in dolgo so se v štajerskem deželnem zboru potegovali za ustanovitev slovenske spodnještajerske kmetijske šole, da ne bo treba pohajati kmečkim, nemškega jezika neznanim fantom v popolnoma nemške in oddaljene štajerske kmetijske in vinarske šole v Mariboru, Grottenhofu, Judenburgu, v Andritz in v Grabnerhofu, odnosno v kmetijske šole v drugih kronovinah.

Ta upravičena želja se je vsled energičnega nastopa in utemeljenih zahtev slovenskih štajerskih poslancev in zavednosti spodnještajerskih občin že izpolnila tembolj, ker je tej šoli tudi ministarstvo svojo pomoč obljubilo, in ker je posestvo za to šolo tudi že kupljeno in sicer v Št. Jurju ob Južni železnici; ta nova kmetijska šola za Spodnještajersko se odpre v najkrajšem času.

S to, za Spodnještajersko zelo važno šolo se hočemo že sedaj nekoliko baviti radi tega, ker vse kaže, da postane ta šola prej ali slej velika konkurentinja kranjski deželni kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu.

Dočim so temeljni predmeti na grmški kmetijski šoli vinstvo, sadjarstvo in poljedelstvo bodo na spodnještajerski kmetijski šoli goz-

darstvo, obdelovanje travnikov, sadjarstvo in živinoreja, zlasti pa perutinarstvo glavni predmeti. Samoumevno je, da se na grmški šoli obširno poučuje tudi živinoreja, vrtnarstvo, gozdarstvo itd.

Potemtakem si bo vsakdo mislil, da bi se grmška šola z ozirom na glavne kmetijske predmete ne smela bati nikake konkurence od strani novoustanovljene kmetijske šole za Spodnještajersko. Kdor pa dobro pozna ramere na grmški šoli kakor mi, lahko že sedaj z vso gotovostjo trdi, da bo delala spodnještajerska kmetijska šola grmški šoli glede obiska prav veliko konkurenco, če se na poslednji v kratkem marsikaj ne spremeni, zlasti v učnem načrtu. — To lahko trdimo, ker že sedaj se rekrutira skoraj polovica grmških obiskovalcev iz Spodnještajerske, ostale polovice pa tvorijo Primorci in Kranjci.

Če bo trajal poduk na imenovani spodnještajerski šoli le eno leto in če se bodo tam vršili razni zimski in poletni tečaji, pojdejo tja ne samo vsi fantje iz nevinorodnih kranjskih Spodnještajerske, marveč tudi iz bližnjih krajev naše in sosedne kronovine, kajti pri dandanašnjih slabih, skoraj obupnih delavskih razmerah, ko gospodar svojega otroka še, ko obiskuje ljudsko šolo, težko pogreša, je zanj velikega pomena, če mu izostane ena pomožna oseba samo eno leto od doma mesto dve.

Na spodnještajerski kmetijski šoli se bodo torej z enoletnim podukom izvežbali pravi kmečki sinovi, ki bodo, končavši leto, ostali gotovo doma na svojem posestvu in ki bodo dobili vkljub kratkemu učenemu času toliko kmetijsko znanstvene podlage, da bodo lahko svojo kmetijo časa primerno obdelovali in vodili.

Poduk na grmški šoli pa traja 2 leti in zato je obisk od leta do leta manjši, ker starši ne morejo svojih sinov, ki jih neobhodno pri svoji kmetiji rabijo, toliko časa pogrešati in tudi ne takih stroškov utrpeti; pa tudi radi tega jih starši

LISTEK.

V koga sem se zaljubil?

Pripoveduje dr. K.

Da sem se zaljubil, to se mi je zdelo tedaj, ko sem bil še nerazsoden mladič, in se mi zdi tudi danes, ko sem kajpada že moder mož, čisto naravno, čeprav moji kokljasti gospodinji to ni nikakor hotelo iti v glavo. Vedeti je namreč treba, da sem ravno kar prišel v tista leta, ko se pričenja občutiti nedostatkost lastnega bitja, iz česar izvira neznansko hrepenenje po njega izpopolnitvi; v leta torej, ko postaja mlademu človeku tako mehko tam nekje okrog srca, kedarkoli vidi kako žensko stvarco. In tako se je zgodilo, kakor se je moralo zgoditi, da je tudi v meni zaljuba tista velikanska vrzel, ki jo moreš zapaziti samo na ta način, da jo zatakneš s podobo kaké ljubljene in ljubeče ženske.

K naglejšemu razvoju tega fiziološkega pojava, ki prihaja, kakor omenjeno, z leti tako že sam po sebi, pripomogel je pa tudi milije, v ka-

terem sem se gibal in trpel. Moji sošolci namreč so imeli vsi svoje ideale, ne izvemši tiste, ki so bili namenjeni v lemenat. Janez Podbregar na primer je bil tajno zaročen z neko kratkokrklko, ki je hodila še v šentjacobsko šolo, Jožef Udeh je vsak dan pomagal neki učiteljici nositi knjige v šolo ter ji je potoma, kakor je pač vedel in znal, razgrinjal svoje srce in čustva; Stefan Tolovaj, priznani kapo našega razreda, pa je ljubil neko štiri-desetletno vdovo, ki jo je kratkoma obiskoval kar na domu, in pravil je, da je njegova ljubezen prav uspešna. Za svoje križe in težave, ki jih je imel v šoli s profesorji in predmeti je nahajal, kakor je zatrjeval, dovolj sladkega nadomestila v svojem srečnem privatnem življenju. Največ mojih součencev pa je bilo zaljubljenih v kratkonožno hčerko našega gimnazijskega hišnika. Jaz jedini sem bil, ki še nisem imel nič definitivnega. In to mi je delo hudo, zelo hudo.

Zdajpazda sem res že vzplamtel za kak obrazek, ki sem ga gredoč v šolo ali iz šole srečal na ulici. Pripetilo se je včasih celo, da sem za katero punco v spoštljivem razdalju

tudi postopil in zato zamudil pouk ali kosilo; vendar pa, ker vkljub vsemu prizadevanju le nisem vzbudil v zasledovanki simpatetičnega čustva, ohladil sem se spet tako hitro, kakor sem se bil ogrel, ker instinktivno sem bil že tedaj načelni nasprotnik nesrečne ljubezni in iz nje izvirajočih samomorov.

Pomislite torej to nesoglasje: V štirinajstih dneh bi imel dovršiti peto šolo in v Narodni tiskarni sem si že naročil vizitke, na katerih naj bi figuriral kot šestošolec, pa zaljubljen še ne!

Ni čudno, da so me dražili součenci: „Ti, Pepe Stržen, si preneumen in pregrd, zato te nobena ne mara!“

Tako in enako draženje me je hudo žalilo. Ne sicer toliko, ker so mi očitali, da sem neumen. Tega očitka sem bil že vajen, ker sem ga nešteto krat slišal od svojih profesorjev. Tudi ne, češ, da sem grd; zakaj bral sem bil v nekem romanu, da ravno grdi može dobe najlepše žene in obratno. In verjel sem sveto; ker, kar je bilo tiskanega, je tedaj veljalo zame za pribito resnico. Seveda se je od tedaj tozadevno moje mnenje korenito spremenilo; zakaj postal sem v tem

oziru skrajno skeptičen, tako da dandanes verjamem samo še to, kar potече iz mojega peresa.

Torej da še enkrat poudarim, taki občutki me niso mogli bogve kako žaliti. Ampak žalilo me je samo to, da sem bil brez ideala.

Ali je potemtakem kaj tako gorostasnega, da sem v teh skripcih, v katerih sem se nahajal, hlastnil po najbližjem, kar mi je moglo vsaj za silo utešiti oni metafizični glad, ki ima svoj sedež v srcu? Mislim, da ne; in kdor je izučen psiholog in fiziolog ter zraven nepristranski sodnik, mi bo izvestno tudi pritrdil, da ne.

Bilo pa je tako-le: V izložbenem oknu Pepelove trafike, mimo katere sem hodil tedaj ravno tolikrat na dan, kolikrat sedaj skoz Zvezdo, torej, kakor se gospoda spominja, najmanj po štirikrat, visela je poleg drugih razglednic tudi razglednica, na kateri mi je slika ugajala izvanredno. Predstavljala je namreč razkošno, pa pomanjkljivo oblečeno žensko bujnih prsi in močno obokanih ledij. Plesala je kankan; zato ji je kratko krilce frlelo po zraku, da bi bil zamogel videti vse, povem vam, prav vse, ko bi čip-

kaste hlačice ne bile zakrivala sramljivo vsaj tega, kar se na ulici ne sme kazati kar tako očitno. Prožni nožici pa sta plešoč delali tako mi-kaven kolobarček, da bi najraje kar smuknil skozenj. Vendar pa sem bil idealen dovolj, da mi vse to, čeprav mi je ugajalo, ni ugajalo najbolj. V začetku še celo ne; užaljen je bil moj idealizem in ogorčena moja sramljivost, da me je oblila rdečica in sem povsili oči, ko sem se ozrl na sliko. Ščasoma sem si pa le dal dopovedati, da na vseh koncev koncu bi pa vendarle ne bilo nič napačnega, ko bi človek imel takole žensko pri hiši. In čim večkrat sem jo videl in čim dalje sem jo gledal, ugajala mi je tembolj. Zlasti še, ko jo je bila videti sama prijaznost in ljubezen. Srčkano je gledala, ljubko se smehljala, s prstci svojih ročic pa je metala poljubčke. In kakorkoli sem se postavil pred okno in od katerekoli strani sem jo ogledoval, mene je gledala, meni se smehljala, meni metala poljube. Taki sladki skušnjavi se pa ustavljal, če moreš. Jaz bi se ji še zdaj težko; kaj pa šele tedaj! In take se ji v resnici nisem mogel.

neradi tja pošiljajo, ker sedaj le malo-kateri absolviranih grmskih učencev ostane na domu, marveč stremlje po lahki gospodski službi.

Dokler je bila sedanja grmska šola na Slapu pri Vipavi, se je tam prvo leto vzgojilo, kakor vidimo in čujemo, mnogo prav dobrih in pridnih gospodarjev, ki so za zgled in ponos, kjer sedaj službujejo ali gospodarijo. Iz Grma je pa izšlo v vseh 23 letih le pičlo število praktičnih gospodarjev, pač pa mnogo darjarjev, financerjev, žandarjev, občin-skih pisarjev, računskih podčastnikov itd. ter le tupatam kak oskrbnik in učencev zloraba kmetijskega pouka na tej šoli vedno bolj ukorenjuje in to le vsled prevelike učne tvarine in premalo prakse.

Nadaljni vzrok, da je obisk grmske šole vedno slabše, je iskati tudi v sa tako šolo neugodnem kraju in v nesrečni poziciji zlega posestva. Velika hiba obstoji že v tem, da posestvo ni popolnoma arondirano in da so vinogradi, torej glavni faktor te šole, 3/4, odnosno dobro uro peš od šolskega poslopja oddaljeni. Toda glavni vzrok nepopolnemu obisku grmske šole v zadnjih letih tiči nekje drugje, o čimer pa za danes molčimo, ker je že tako premnogim dobro znano.

Da bi postal obisk grmske šole ugodnejši, bi se moral ves učni načrt dandanašnjim zahtevam primerno preurediti, vsekakor pa določiti le enoletni tečaj; na drugi strani pa spremiti in spopolniti celo gospodarstvo z neobhodno potrebnimi modernimi stroji in pripomočki. Še boljši uspeh pa bi se s kranjsko kmetijsko šolo dosegel, ko bi se ona premestila drugam.

Da bi bili učenci, ki zapuste tako kmetijsko šolo za vse praktično usposobljeni, tudi za samostojno vodstvo izročenega jim gospodarstva ali kateregakoli podjetništva, bi morala taka šola, zlasti vinorejska in sadjar-ska, imeti vinske in sadne zaloge v svrhu temeljitega izvežbanja učencev vseh kletarskih manipulacijah, v vinski trgovini in o razpečevanju sadja v velikem. Pri sedanji grmski šoli, ki je bolj za kak samostan nego za kmetijsko šolo sposobna, se v tem oziru seveda še radi neudobnih prostorov in premajhnega pridelka ter neugodne železniške zveze ne da to vprašanje nikakor povoljno rešiti. Pač pa bi se to z izvrstnim ter za šolo koristnim uspehom vpeljalo, ko bi se nahajala taka šola v ugodnejšem kraju, namreč v večjem vinorodnem in sadjarskem kraju ob južni železnici blizu večjih mest, in sicer kje ob kranjsko-štajersko-hrvaški meji.

Pismo iz Hrvaške.

(Obstrukcija v hrvatskem saboru. — Rešitev krize.)

V Zagrebu, 7. februarja.

Nihče bi si ne mislil, da bi po tako sijajni izvojevanji zmagi dne

3. maja 1906., ko se je hrvatski narod otresel okov khuenovskega absolutizma, tako hitro nastalo žalostno mrtvilo v razvoju našega naroda, tako težka kriza, ki spravlja v nevarnost vso njegovo v zadnjem času izvojevano svobodo.

S politiko takozvanega novega kurza je ustvarjena krasna, nadebudna situacija. Napram Madjarom smo izvojevali obvezo, da se ne bodo mešali v notranje razmere na Hrvatskem, da ne bodo zavirali oživotvorenja ustavnih in svobodoljubnih reform in da se bo šele kasneje pristopilo k rešitvi državnopravnih sporov. In je tudi povsem odgovarjalo situaciji na Ogrskem in tako smo mi lahko izdatno izrabili premirje med Avstrijo in Ogrsko v svojo korist — v ojačanje naše narodne individualnosti.

Po težkem boju proti nebrojnim spletkam se je jedva doseglo imenovanje narodne vlade.

Že takrat se je pokazalo, da imajo zunanji sovražniki hrvatskega naroda prav priprave pomočnike v Hrvatski sami. Zloduh našega naroda, dr. Josip Frank, tujec po rodu, krvi in čuvstvu, kakor tudi po svojem delovanju, je bil vedno v najkošljivejših trenutkih na delu, da bi pod plaščem patriotske fraze razbil in uničil najbolj pošteno delo večih let.

Po stopinjah svojega očeta hodi tudi njegov sin. Stari Frank je napisal nekoč v dunajskem listu „Zeit“, da lahko postane Hrvatska pripraven most za prodiranje avstrijske (to je nemške) politike na slovanski Balkan. Njegov sin, ki je tudi poslanec v saboru, dr. Vladimir Frank, je nedavno tega zatrjeval v hrvatskem saboru, da je „Drang nach Osten“ samo navaden fantom, da ga v obče ni...

Jeseni, ki je imel sabor započeti svoje delovanje, je stopil v javnost dr. Frank s svojo afero z dr. Medakovićem ter jo hotel naprtiti saboru, da bi s tem zaviral delovanje sabora. Pod silnim pritiskom javnega mnenja, ko so narodne mase demonstrirale pred sabornico, je šele opustil svoj namen.

Kasneje je bil nekaj časa mir, dokler ni prišlo na dnevni red vprašanje adrese. Adresa koalicije se omejuje na aktualno delovanje sabora za uresničenje svobodomislelenih ustavnih reform, razen tega se pa naglašja potreba združitve s Dalmacijo. V državnopravnem oziru glede Ogrske se poudarja edinstveni „politični“ narod hrvatski. Samo na dveh mestih se na navaja v etniškem oziru in sicer zopet kot enota „hrvatski in srbski narod.“

V adresnem odseku, kjer je sedel sam dr. J. Frank, je bil prijavljen samo njegove strani načrt druge adrese, predlog manjšine.

Šele 21. januarja, ko se je sabor zopet sešel na zasedanje, so se jeli širiti glasovi o obstrukciji. In čudno: prvi je razglasil vest o obstrukciji radi srbskega imena klerikalni dnevnik „Hrvatstvo“, dasi nima niti enega poslanca v saboru. Ta list je edini branil in opravičeval to obstruk-

cijo in je pri neki priliki celo vzkliknil: „naj se raje obesijo ustavne reforme na klin“ nego da se sprejme srbsko ime v adresu na kralja.

Frankovski poslanci so pa govorili in govorili v saboru, zavirali vsako delovanje, a njihovo glasilo „Hrv. Pravo“ je pa še pred osmimi dnevi trdovratno zatrjevalo, da ni obstrukcije, da je laž, da obstruirajo.

Tako je Frank preizkušal teren.

Ko je na to koalicija odgovorila z dolgimi nočnimi sejami, so pograbili piščalke, povzročali nečuvne škandale in prisnili, da — obstruirajo; v svojem organu so pa izjavili, da je to bila „njihova tajnost“. Pretekli teden so vložili 15 nujnih predlogov in 14 interpelacij. Razprava o enem nujnem predlogu je trajala štiri dni z dolgimi nočnimi sejami. Dvakrat so se pričela pogajanja radi kompromisa. Toda frankovci so odbili vsak kompromis.

S tem so jasno priznali, da jemlje klika dr. Franka srbsko ime samo za pretevezo svoji infamni igri z usodo vsega naroda.

Vsa naša javnost je ogorčeno planila nad to brezprimerno zločinsko obstrukcijo. Vršilo se je že več shodov, na katerih se je ostro protestiralo proti obstrukciji. V nedeljo je bil velik meeting meščanstva v Zagrebu z manifestacijami na ulicah proti dr. Franku. V sami stranki dr. Franka sta dve struji, ena — poštena rodoljubi — se protivi, a jo vedno prevladuje osebna klika dr. Franka. Nadalje pa je znal spretno izobesiti ravno srbsko vprašanje kot povod obstrukcije, ker so v mržnji na Srbe vsi Starčevićanci složni. S tem je odgodil krizo v svoji stranki ter si utrdil položaj.

Že se je lepo začela organizacija javnega mnenja proti obstrukciji, ko je prišla ceranska ožja volitev. Naznanil sem že pri prvi volitvi, da je vsled klerikalnih intrig moral odstopiti kandidat hrvatske stranke prava ter se je zadnji čas pojavil za kandidata kaplan Kutuzović. Zaradi teh notranjih razprtij v stranki, prodrl je najmočnejši frankovec dr. Abjanić, ki je odtam doma, a je bil že kakih 10 let delal zase v Kotoru. In tako je pri ožjih volitvah prevladal Kutuzović s 97 glasovi večine.

Ta Frankova zmaga je zopet ojačila obstrukcijo.

Ali kar je najhujše: dosedaj je sama koalicija neodločna napram obstrukciji. Nekaj časa so trajale dolge nočne seje, a sedaj se jim daje odmor, kadarkoli poželi. Eno sredstvo je proti obstrukciji, da se nadaljujejo seje, da ne morejo frankovci vlagati novih nujnih predlogov. Edino naprednjaki in Srbi ter samo nekateri člani hrvatske stranke prava odbijajo ostro navale obstrukcije.

Poslovnik hrvatskega sabora je nenavadno drakoničen, ali praksa je sedaj napram obstrukciji nenavadno popustljiva, kakor v nobenem drugem parlamentu na svetu.

Pristaši koalicije zahtevajo odločno, naj se poslovnik uporablja čim

najstrožje, kadar se gre za koristne stvari.

Sedaj se bo morala koalicija odločiti, ali predloži raspust sabora ali pa poskusi energično zdrobiti obstrukcijo.

Deželni zbori.

Dunaj, 8. februarja. Jutri pri-nese „Wiener Zeitung“ cesarski patent z dne 7. t. m., s katerim se skličejo deželni zbori, in sicer gališki in solnograški na dan 14., češki, šlezij-ski, goriški in predarlški na dan 18. februarja. Prihodnje dni se skliče tudi tržaški in moravski deželni zbor, oziroma še drugi deželni zbori, o čemer pa se še ni dosegla končna odločitev.

Malorusi v bodočem parlamentu.

Lvov, 8. februarja. „Dilo“, gla-silo maloruskih socialistov piše: „Malorusi nimajo najmanjšega povoda, se postaviti na stran Slovanov, ker naši najzagrizenejši sovražniki in tlačitelji so bili, so in bodo Slovani, eni neposredni, drugi pa zavezniki naših neposrednih tlačiteljev. Ako se Slo-vani izjavijo za vladu Malorusov v vzhodni Galiciji, potem se Malorusi postavijo na stran Slovanov. Ako pa ostanejo Slovani zavezniki Poljakov, bodo Malorusi tisti utež, ki se vrže na nemško tehtnico. Ravno tako bodo Malorusi odločilni, ako si bodo stali nasproti konzervativni in demokra-tični elementu.“

Afera Polonyi-Schön-berger.

Budapešta, 8. februarja. V ustavni stranki so zelo hudi na Kossuthovo stranko, ker je Kossuthovo gla-silo „Budapest“ prineslo razkritja baronice Schönberger, kakor jih je po-vedala preiskovalnemu sodniku. S temi razkritji se zasleduje dvojno: potegniti grofa Andrassyja in Ha-dika v afero, nadalje pa tudi one-mogočiti poslancu dr. Vaszonyiju, da bi prevzel odgovornostvo svojega tovariša Lengyela. Uredništvu „Bu-dapest“ ni mogel izročiti aktov nihče drugi, kakor poročevalec imunitetnega odseka posl. Varady.

Zaradi te stvari je interpeliral v današnji seji državnega zbora posl. Lengyel, ki dolži preiskovalnega sodnika, da je celo afero nalašč iz-ročil javnosti na ta način, da je za-slišaval priče, še preden se je bavila s stvarjo poslanska zbornica. Inter-pelant je predlagal, naj imunitetni odsek poroča o tem državnemu zboru v osmih dneh. In sedaj se je poka-zalo, da so v ministertvu in v stran-kah načelna nasprotstva. Za predlog je glasoval minister grof Andrassy, del neodvisne stranke in vsa ustavna stranka, proti pa minister Kossuth, del neodvisne stranke in vsa ljudska stranka. Lengyelov predlog je bil sprejet. — Imunitetni odsek je sklenil izročiti Lengyela sodišču zaradi nje-govih člankov proti bivšemu ministru Polonyiju.

Dogodki na Ruskem.

Varšava, 8. februarja. V Pen-si je bil gubernator Aleksandrovski pri izstopu iz gledališča ustreljen. Pri progonu je atentator nato še ustrelil namestnika policijskega načelnika, ne-kega policaja in gledališnega reži-serja. Ko je uvidel, da ne more uteči, ustrelil se je sam ter kmalu nato v bolnišnici umrl. Nihče ga ne poma. Njegove krogle so bile zastrupljene s cijankalijem.

Petrograd, 8. februarja. Ja-ponci so v Port Arturju postavili dva spomenika padlim japonskim in ruskim junakom. Zraven spomenika za ruske vojake se zgradi pravoslavna kapela z napisom: „Junakom, ki jih je do-letela“ smrt pri obrambi Port Ar-turja“.

Izpodpiranje Poljakov na Pruskem.

Berolin, 8. februarja. Očijožna „Nordd. Allg. Ztg.“ skuša pregnati malodušnost tistim nemškimi politi-kom, ki obupavajo nad delovanjem naselbinske komisije, ki je pošrla v osmih letih neštete milijone, a pra-vega uspeha ni. Imenovano glasilo pa dokazuje, da se je pri ljudskem štetju 1905 prvič izza leta 1867 po-kazalo, da se poljski življenj ne množi. Naselbinska komisija je v tem času obljudila 32 štirjaskih milj sveta med Poljaki. Na tem svetu je 12415 no-vih kmetij s 315 vasei in 96 000 pre-bivalci. Vse to je nemško. Sploh je že nad polovico zemlje v vzhodnih pokrajinah v nemških rokah, namreč 1.593.000 ha izmed 2.750.000 ha. — Čudno je le, da Poljaki po uradni statistiki nazadujejo v številu ter izgubljajo zem-ljo, a ravno kar so pri volit-vah v državni zbor dobili štiri nove svoje poslance.

Vojaški punt v Argentini.

London, 8. februarja. V San Juanu se je polkovnik Sarmiento proglasil za vrhovnega poveljnika ter s pomočjo svojih pristašev v peturni bitki premagal gubernatorja, ga od-stavil ter pritegnil nase vladarske oblasti. Gubernator in uradniki so nje-govi ujetniki. Polkovnik je izdal oklice, v katerem poziva vse nezado-voljne, naj se mu pridružijo, da od-stavi osrednjo vladno ter se proglasi za predsednika. Vladne čete so že na potu v San Juan.

Napetost med Zedinjenimi državami in Japonsko.

London, 8. februarja. Pred-sednik Roosevelt je pooblastil „Tri-buno“, naj prekliče senažne vesti o napetosti z Japonsko. Predsednik obsoja najodločnejše škod-ljivo in pogubno govorico o vojni, ki nima najmanjše dejanske podlage.

Dalje v prilogi.

Tedaj se je pa naenkrat raznesel glas po razredu: Pepe Stržen je zaljubljen v razglednico, ki visi v oknu Pepelove trafike! In krototanja in zbadanja ni bilo ne konca ne kraja.

Ko sem se pa skušal zagovarjati, češ da pravzaprav nisem zaljubljen v sliko, ampak v tako lepo in imenitno damo, katero slika predstavlja, in sem v svoji sveti jezi še pristavil, da je ta dama lepša, ko vse šentjakobske kratkokrile, vse učiteljske vdove in še kratkonožna hčerka našega hiš-nika povrhu, nastal je tak vrišč, da nas je prišel mirit naš šolski sluga, ker ni bilo, kakor se to kaj rado do-gaja, inšpeksijskega profesorja na hodniku. Od jeze in užaljenosti me je pa v grlu tako tiščalo, da je bil ves hripav moj glas, in v prsih me je tako peklo, da sem kar sapo lovil.

Tedaj pa pristopi k meni Štefan Tolovaj, deloma pač ker sem se mu smilil, deloma pa, ker je iskal zavez-nikov proti sošolcem denuncijantom, ki so ga ovadili, da zadnjo nedeljo ni bil pri maži, in jih je zato pri pri-liki hotel preteptati, jaz pa sem bil neustrašen udrihač, ter mi sočutno pravi:

„Pepe, ne bodi neumen, pa ne ljubi tiste mrtve slike tam v Pepelovi trafiki! Zaljubiti se je vendar treba v kaj živega, na primer v kaj takega, v kar sem jaz zaljubljen.“

Ko mu pa odgovorim, da nisem zaljubljen v sliko, ampak, kakor sem ravnokar rekel, v ono visoko damo, ki jo slika predstavlja, me neusmi-ljeno zavrne:

„Ne samo neumen, ampak zabiti si, Pepe! Pojdi, pojdi ti in tvoja vi-soka dama! Kaj misliš, da se bo kaka poštena ženska, kaj šele kaka visoka dama, pustila slikati napol gola in v tej pozituri! Ta slika predstavlja čisto navadno — in zašepetal mi je na-daljno besedo v uho.“

Meni pojem te grde besede tedaj sicer še ni bil popolnoma logično jas-nen, vendar pa sem slutil, kaj da pri-bližno vsebunkuje. Zato so mi namah zardele oči, v očesnih jamicah me je zaščetgetalo, po licih navzdol pa mi je začelo nekaj mokrega lezti, na kar sta kanili dve kot lešnika debeli solzi na nepomita tla ter se pomešali med umazani prah — dve grenki solzi moje prve, trpko razočarane ljubezni.

Strahovalci dveh kron.

Zgodovinska povest.

(Dolge.)

XXIII.

Na putu mu loša srčica biše: Hriščani mu ruke zavezaše. Hrv. narodna.

Kržan je bil v velikih skrbih za svojega slugo. V tistem trenutku, ko je dobil skrivnostno pismo, nazna-njajoče, da se Tomo že vrne o pra-vem času, mu je bilo jasno, da se je moral kdo Toma polastiti. A kdo? Če bi bila državna oblast Toma pri-jela zaradi kakve nerodnosti, bi tega Kržanu ne bila tako tajinstveno spo-ročila. Ker torej ni bilo misliti, da bi državna oblast imela kak opravke s Tomom, je začel ugibati Kržan, komu bi znalo biti kaj na tem, da pri-krajša Tomu svobodo. Ko bi bil Tomo v svoji nepredvidnosti začel med zločince ali sploh hudobne ljudi, bi gotovo ne pisali Kržanu brezimnega pisma z naznanilom, da se Tomo o „pravem času vrne“. Potom takega sklepanja je prišel Kržan do prepri-čanja, da je Tomo v rokah človeka, ki ima kak poseben interes na tem,

da loči slugo od gospodarja. A kdo bi to mogel biti?

Kržan ni vso noč našel miru. Ne-prestano je premišljal in ugibal, v čigavih rokah bi utegnil biti Tomo. In vse bolj sta se mu vsiljevali dve eventu-alnosti, ki jih je sicer sam smatral za neverjetni, da, celo za smešni, h katerima pa so se vendar neprestano vračale njegove misli.

Najprej je začel domnevati, da je morda vojvodinja Asunta pravila Toma na stran. Tajinstveno postopa-nje vojvodinje Asunte je v Kržano-vem srou vedno in vedno vzbujalo nove dvome, ki jih ni mogel zatreti.

— Tomo ne mara vojvodinje, je ugibal Kržan, in Asunta ve to. Morda je kak slučaj pripeljal Toma k vojvodinji, morda je Tomo kdo ve kako izvedel za tajnost vojvodinje Asunte in ta se je polastila Toma, da bi jaz ne izvedel te tajnosti. Vojvodinja hoče, da bi jej jaz v tej njeni taj-nosti bil na pomoč. Morda je ta taj-nost taka, da bi jaz odrekel svojo pomoč in zato je ne smem izvedeti niti po Tomu.

Ta misel je Kržana prevzemala vse bolj, ker se mu je zdela še ne-

verjetnejša druga slutnja, ki se je porodila v njegovi duši.

— Tomo je prepričan, da sta general della Croce in pa tisti kup-čevalec s konji, ki me je obiskal na zgorelem mojem gradiču, ena in ista oseba. Vedno je silil, naj ga poišče. Mogoče je, da je Tomo uganil rea-nico. Morda se je della Croce pre-oblekel za kupčevalec s konji, da bi laglje vohunil po kranjskem delu Istre, ali pa je imel tam kak osebne namene. Tomo ga je obiskal in ge-neral, videč, da je spoznan, se ga je polastil, ker neče, da bi se razvedelo za njegovo potovanje v kranjski Istri. Lahko ima tehtne vzroke, skri-vati, da je kot kupčevalec s konji potoval po sosednji državi.

Naposled je Kržan sklenil, da naznani na vse zgodaj celo stvar „avogadorjem“, kakor so imenovali policijske voditelje, in da začne tudi sam na svojo roko iskati Toma.

— Naj bo živ ali mrtev, dokler ga ne najdem, ne zapustim Benetk, se je zarotil Kržan, ko je šel zjutraj iz spalnice oglasit se po hišnem redu „ospizia dei nobili“ pri zapoved-niku.

Dopisi.

Z Bleda. C. kr. okr. glavarstvo je zankasalo s pozivom z dne 20. dec. 1906 št. 1617 o. š. sv., da se imajo izvoliti trije zastopniki v krajni šolski svet na Bledu. Ustrezaje temu odloku je sklical župan Pretnar dne 28. jan. t. l. občinsko sejo. Prva točka dnevnega reda je bila omenjena volitev. Obč. svetovalec Oton Wölfling je v ta namen prečital tozadevni ukaz o. kr. okr. glavarstva, na kar bi se imela izvršiti volitev zastopnikov v krajni šol. svet. A oglasil se je nadučitelj Rus in odločno protestiral, da bi se izvolili zastopniki, poudarjajoč, da še ni potekla doba, za katero sta bila izvoljena dne 16. jun. 1905 Jos. Verderber in Iv. Pretnar, ter zahteval naj se ta točka dnevnega reda prezre. To je zahteval nadučitelj Rus ne da bi upošteval direktni ukaz o. kr. okr. glavarstva, misleč, da se mu bo uklonil ves odbor. A župan Pretnar, ki je odločno zastopal mnenje okr. glavarstva, je bil drugačnih misli ter je zavrnil Rusa z besedami: „Ravnali se ne bomo po vašem diktatu, ampak izpolnili bomo dolžnost, ki jo nam nalaga višja oblast“. Po teh besedah ustane nadučitelj Rus ter vzklikne: „Le sklepajte, če vam drago, saj sklepni itak ne boste“. Nadučitelj si je bil v svesti, da posnamejo njegov zgled vsi klerikalni odborniki in tako onemogočijo izvolitev. A to pot mu je izpodletelo, tako krepko izpodletelo, kot si pač ni nikdar nadejal, kajti za njim sta se vzdignila samo fижakar Simon Pogačar in France Schinzel kot zastopnik virilista grajščak Julija Muhra, oziraje se poželjivo po ostalih klerik. odborniki, jeli bo kaj z obstrukcijo. Toda nič! Vsi odborniki so obsedeli in radostno klicali za odhajajočim nadučiteljem: „Naj le gredo, se bo saj seja mirno izvršila!“ Ostalo je še 14 odbornikov, tedaj dvetretjinska večina, vsled česar je bil odbor sklepčen. Vzkliki odbornikov so se popolnoma uresničili, zakaj vsa seja se je vršila kar najmirnejše, stvarno ter brez vsakega hrupa. V krajni šolski svet so bili soglasno izvoljeni: Ivan Pretnar, Jakob Peternel in Oton Wölfling. Za preglednika obč. računov za leto 1906 pa Oton Wölfling in Ivan Dolar. Odbor je tudi sklenil, da pridobi za Bled in okolico živinozdravnika in dobiti v ta namen 500 K letno subvencije. Učiteljica Olga Wurner in učitelj Jensko sta vložila prošnjo, da bi ji na obč. odbor naklonil dragijsko doklado prej prošnji je občinski odbor soglasno ugodil ter prosilecema določil vsakemu po 100 krov priboljška oziraje se na to, da imata brez vsakega vstopa 25%, manjše dohodke nego oni, ki so poročeni. Nadučitelj Rus, se je kajpada odtegnil tej seji, saj se je šlo za korist njegovih kolegov, kajti prehud bi bil udarec zanj, ko bi moral čuti ves odbor soglasno vzklikniti: „Radi ju imamo, pomagajmo jima!“ — Nadalje se sklene, da se uradno zahteva od nadučitelja Rusa pojasnila glede šolskih zvezkov, ki jih je občina kupila, in za katere je potem Rus pri učencih pobiral denar, ne da bi ga izročil občini. Tudi račun z dne 3. svečana 1906 mora povrniti občini, ker je pri trg. Bahovcu naročil za 150 K 40 vin. zvezkov in drugih potrebščin. Končno se je sklenilo, da se nakupi studenec Buden, katerega bo potrebovala pozneje občina za event. razširjenje nameravanega vodovoda. Lega tega studenca je jako priljučna, — približno 150 m višja nego Bled — in daje 4 l. vode v sekundi. Vsa čast pa gre odbornikom, ki se niso dali zapeljati Pogačarju, Rusu in Schinzelu ter s tem pokazali, da odobravajo ravnanje napredne stranke ki je odločno v pravih rokah.

— Plemič Kržan, mu je rekel zapovednik, danes ob 11. uri se morate oglasiti pri upravitelstvu armade, danes bodete sprejeti in sicer h konjenikom, kajti tisti, ki pridejo k drugim oddelkom, so naročeni že prej. Priporočil sem Vas dobro, kajti spoznal sem Vas, da niste ne pijanec, ne igralec, ne pretepač. Čaka Vas lepa prihodnost in jaz Vas le želim, da bi vse dosegli, kar si želi Vaše srce.

Kržan se je toplo zahvalil starem veteranu in potem hitel na policijo, kjer so ga na dolgo in na široko izpraševali, a mu niso mogli ničesar svetovati, ker se Kržan seveda ni upal izreči svojih sumov niti glede vojvodinje Asunte, kaj še glede generala Della Croce.

— Ko bi imel kaj denarja, bi kmalu dognal, če je moj sum opravičen ali ne, je govoril Kržan sam s seboj, ko je stal v predsobi vojnega ministra in čakal na avdijenco. A kako naj si pomagam, ko nimam niti vinarja.

Avdijenca je bila kaj kratka. Vojni minister Zeno je pregledal iz-

iz Tržiške obelike. Hudo so se opekli Tržiščani pri sadnji občinski volitvi, ki se je vršila dne 27. grudnia m. l., ker so s svojo stranko popolnoma pogoreli, akoravno so med volitvijo agitirali z vsemi silami. Po dokončani volitvi so šli k posvetovanju, kako bi tega in onega skoro umrlega odbornika rešili večnega pogina. Pa tudi naš klerikalni župan je čisto na koncu. Ti bolniki so zdaj v hudi stiski. Iščejo si vsakovrstnih zdravil, obrnili so se k okrajnemu glavarstvu, ako bi tam dobili kako zdravilno pomoč. G. tajnik jim je pri nesel neka zdravila, pa kako so se zdravili, tega ne vemo, v kar nas tudi ni gnala radovednost. Mi bi jim svetovali tole zdravilo: naj ostanejo pri peči, ker jih še zebe in naj se grejejo, da v taki hudi zimi ne zmrznejo. Vedite pa, da mraz je hujši nego opeklina. Torej pazite, da po hudi opeklini ne zmrznete.

Obrtni vestnik.

Obrtna novela zagotovljena. Med predmeti, katere je državni zbor v zadnji postavitveni dobi končal tik pred zaključkom zasedanja, je tudi obrtna novela. Izpremembe, ki jih je storila gosposka zbornica na sklepih poslanske zbornice glede obrtne novele, so v marsikaterem pogledu naškodo obrtnemu trgovskemu srednjemu stanu, ali navzlic temu je v poslanski zbornici obvladalo mnenje, da ne kaže drugo, kakor pristati na sklepe gosposke zbornice in sprejeti obrtno novelo v obliki, kakor jo je dala gosposka zbornica, zakaj dejstvo, da je državni zbor po 11. januarju, kateri dan je gosposka zbornica odpravila obrtno novelo, imel le še prav neznatno število sej, pa mnogo nujnih rešitev čakajočih predmetov, je stavilo poslansko zbornico pred eventualnost, da se ukloni sklepom gosposke zbornice in zagotovi dovršitev obrtne reforme, ali pa da obnovi svoje sklepe ter s tem pokoplje celo delo za dobo, katere sploh ni moč določiti. Trezni preudarek je velel, da je boljše vzeti nekaj koristnega, kakor pa z vstrajanjem pri prvotnih sklepih izgubiti vse. Saj je dovolj, da prepotrebne zakon v obrambo proti umazani konkurenci ni bilo moč odpraviti. Tako je tedaj po malone petletni dobi končana razprava o obrtni noveli in pričakovati je, če je verjeti zadnjim poročilom, da bode novela skoro dobila najvišjo sankcijo in bo skoro tudi razglašena. Ob takem položaju kaže izpregovoriti nekoliko o važnejših izpremembah, ki zadenejo naše obrtno pravo.

Pred vsem je omeniti, da obrtno pravo v materialnem oziru ostane prejkoslej brez notranje enotnosti ter da v formalnem oziru postane s to obrtno novelo naše obrtno pravo še bolj nepregledno kakor je doslej. Na obrtnem redu v prvotni obliki se je popravljalo že šestkrat, pozneji izpreminjevalni zakoni so povzročili korenito premembo obrtne prava, zakaj od leta 1883. dalje se je vršilo reformiranje, ki je izhajalo iz principa, povsem nasprotnega načelom obrtne reda iz leta 1859. Dočim je obrtni red iz l. 1859 slonel na principu omejene obrtne svobode, je od prve obrtne novele iz leta 1883 dalje izraženo v vseh preminjevalnih zakonih stremjenje po obrambi obrtniškega in trgovskega stanu. Ko so se pričele razprave o obrtni noveli, se je od mnogih strani stavila zahteva, da bi bilo umestno tedaj, ko se razglasi v državnem zakoniku, objaviti ves obrtni red kot enotni zakon; utemeljevala se je ta zahteva s tem, da bi bilo to v prilog preglednosti. Vsakomur niso pri roki vedno najnovejšo izdaje obrt-

nega reda. Odpadla pa bi na ta način tudi potreba, da se navajajo vedno izpreminjevalni zakoni, ker bi imeli potem opraviti z obrtnim zakonom kot celoto.

Glede določb obrtne reda, ki jih sadene novela, je omeniti, da se obrtna novela tiče raznih poglavij. V poglavju prvem, ki vsebuje splošna določila, je sprejet seznam rokodelskih obrtov v zakon sam, dočim je prej ministrstvo po ukazih določalo obrte, katere je šteti med rokodelske. Sicer zakon dopušča tudi v naprej, da po potrebi ministrstvo izpopolni ta seznam in privzame še druge obrte med rokodelske, če so dani posebni pogoji. V drugem poglavju, ki govori o pogojih za izvrševanje prostih, rokodelskih in svobodnih obrtov, je važno novo določilo glede sposobnostnega dokaza pri trgovskih obrtih. Sposobnostni dokaz je določen za trgovine z mešanim blagom, to je za take trgovinske obrate, ki se v prodaji ne omeje na določeno blago ali na določene vrste blaga, marveč trgujejo z vsem blagom, ki je v prostem prometu in ni vezano na posebno dovoljenje. Sposobnostni dokaz velja nadalje za specerijsko, kolonijalno in materialno trgovino. Za manjše kraje so dovoljene izjeme. Obseg trgovskih obrtov, za katere se uvaža sposobnostni dokaz, je po obrtni noveli v sedanjih obliki dokaj manjši kakor bi bil, če bi obveljali sklepi poslanske zbornice, po katerih je bil določen sposobnostni dokaz za vse trgovine, ki prodajajo blago na drobno. Sedanja določila obrtne novele onemogočajo, da se obide sposobnostni dokaz.

Važno so izpremembe glede sposobnostnega dokaza pri rokodelskih obrtih. Obrtna novela določa pomočniške preizkušnje, katere bo delati obrtnim vajencem po končani učni dobi pred posebno komisijo. Učna doba ne sme trajati manj nego dve leti in ne več kakor štiri leta. Samostojno izvrševanje rokodelskih obrtov bo dovoljeno le osebam, ki se izkažejo z izpričevalom o pomočniški preizkušnji ter dokažejo, da so vsaj tri leta delali kot pomočniki, odnosno pomožni delavci. Osebe, ki so sicer končale učno dobo, pa niso prestale z uspehom pomočniške preizkušnje, se nazivljejo pomožni delavci (Gehilfe), dočim drugi pomočniki (Geselle). Učno dobo pri mojstru in deloma tudi pomočniška leta more nadomestiti izpričevalo obrtnih šol. Tudi službovanje pri vojaki se šteje v pomočniška leta, če se je dotičnik vporabljal kot profesionalist. Za ženske rokodelske obrte je tudi določen donos sposobnostnega dokaza, vendar so pogoji lažji.

Glede koncesijoniranih obrtov ima obrtna novela važne določbe v prilog drugim gostilničarjem. Gostilničarske zadruge zadobe važno pravico, oddajati izjave o podeljevanju novih koncesij za gostilne in za točenje žganja kakor tudi ob prošnjah za premetstev že obstoječih gostiln. Pravica pridobi na vrednosti s tem, da je zadruzi varovana pravica pritožbe v primeru, da obrtna oblast odloči proti izjavi zadruge. Skrb za stanovski interes nujno veli, da se gostilničarji v krajih, kjer še ni zadruge, pobrigajo za osnovo zadruge, sicer se sami takorekoč izključijo od posluževanja te pravice. Nova je določba glede izvrševanja gostilničarskega in krčmarskega obrta ob posebnih prilikah kakor veselica, sejnih, manevrih. Za take primere sme obrtno oblastvo izdajati gostilničarjem dotične občine ali sosedne občine posebne licence. Ta uredba je slična dovoljenju, ki se izdaja na podlagi posebnih predpisov za takozvani vinotoč pod vejo. Trgovina s pivom ostane svobodna obrt, ki ga sme izvrševati vsakdo proti

vglasitvi. Ureditev tega vprašanja je dala povod živahnim razpravam. Poslanska zbornica je sklenila, da bode prodaja piva vezana na koncesijo, a sklep ni obveljal. Po velikih mestih in industrijskih krajih je to vprašanje važno; ker mali trgovci in branjeveci običajajo prodajati malone brez izjeme pivo v steklenicah, trpe gostilničarji znatno škodo. Za naše razmere je vprašanje o prodaji piva v steklenicah prav minimalnega pomena. Številno prodajalcev piva v zaprtih steklenicah je neznatno zlasti po deželi. V Ljubljani sami je tudi prav malo trgovcev, ki prodajajo pivo v steklenicah. Delikatesne trgovine, ki običajno prodajajo pivo v steklenicah, pa imajo skoro brez izjeme gostilniško koncesijo.

V četrtem poglavju, kjer je govor o obsegu obrtnih pravic, je omeniti, da daje obrtna novela obrtnikom pravico, opravljati popravila na strojih in delavnih pripomočkih kakor tudi pravico, napravljati v svojem podjetju za razpečevanje svojih izdelkov potrebne omote, zavoje, sploh vsi ambalažo. V istem poglavju je urejeno vprašanje o dopustnosti jemati mero in sprejemati naročila v trgovinah. Trgovci nima kot tak pravice izdelovati blaga ter prenejarjati, na blagu so mu dopustne le one premembe, ki so potrebne, da blago priredi primerno potrebi kupovalca. Določilo je dokaj elastično ter bo povzročilo brezdomno mnogo obrtnih sporov. Trgovci sme sprejemati naročila na one vrste blaga, katere sme po svojem obrtnem listu prodajati. V ta namen sme tudi imeti mero, naročila pa mora vedno dajati v izvršitev samostojnim producentom. Zabrano mu je torej efektiviranje naročil po profesionalistih, ki so v njegovi službi. Isto velja glede popravil na izdelkih, ki jih je dobavil. Posebne določbe ima novi zakon za prodajo obleke in čevljev. Prodajalci čevljev in storjene obleke smejo mero jemati le v toliko, kolikor je to potrebno za izbero primerne blaga iz njih zaloge. Jemati mero v ta namen, da se po meri šele napravi obleka ali čevlji, je zabranjeno. Obstojeca predmetna podjetja so v toliko obvarovana, da ta prepoved za nje ne velja. Prodajalci oblek in čevljev, ki se s to kupijo pečajo ali izključno ali saj v pretežni meri že od 1. januarja 1907, na to prepoved niso vezani. Krojačem in čevljarjem to določilo seveda ne bo ugajalo; ustreženo jim je v toliko, da nove trgovine te vrste ne bodo več nastajale. Za vse prodajalce storjene obleke in čevljev brez razlike pa velja prepoved, da v popravilo ne bodo smeli več jemati niti obleke niti čevljev. Ta določba glede popravil je važna zlasti za čevljarje, zakaj to je gotovo, da se bode izvestno prodajalo manj čevljev, če bode občinstvo vedelo, da čevljev ne more dati v popravilo v trgovino, kjer so bili kupljeni.

V šestem poglavju, ki govori o obrtnih delavcih, vajencih in pomočnikih, je dokaj novih podrobnih določb o vajencih in njih razmerja do mojstra, ki imajo namen, pripomoči k boljši strokovni izobrazbi vajencev. V tem poglavju zakon navaja tudi natančna določila o preizkušnjah vajencev. Najobširnejša so nova določila sedmega poglavja, ki govori o ustroju obrtnih zadrug. Omejimo se danes v tem pogledu na to, da konstatiramo znatno razširitev delokroga obrtnih zadrug. Obrtne zadruge pridobe znaten vpliv v obrtni upravi, važne in dalekosežne pravice. Vpliven faktor postanejo, dočim je bilo doslej zadrugam prav redko mogoče, razviti uspešno delovanje. Zagotovljena je zadrugam pravica pritožbe med drugim v sledečih primerih: ob izdaji obrtnih

listov in koncesij, pri prošnjah za izpregledanje sposobnostnega dokaza, pri razsodbah o obrtnih pravicah.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. februarja.

— Nemška zveza. Dne 7. svečana je prenehala takomenovana nemška zveza tudi v deželnem odboru. Ne vemo, ali je na njeno mesto stopila nemško-klerikalna zveza, ker je grof Barbo postal senca tistih ki so ga nekaj v deželni zbornici prav kravo opsovali! Posledic stvar sicer ne bode imela posebnih; naša zastopnika pa sta dobila v tem pogledu proste roke ter ju bode odlej malo brigalo hodi ligrof Barbo po božjih potih s Povšetom ali kje drugod. Pribiti pa hočemo na steno odločno nelojalnost, da ne rabimo ostrejšega izraza, katero je grof Barbo pri ti priliki skrivil. Resnica je namreč, da sta naša dva zastopnika v deželnem odboru se dosedaj vedno ravnala po dogovorih, kateri so obstajali: v deželnem odboru sta se vedno ravnala po teh dogovorih, in grof Barbo ne more dokazati niti najmanjšega prijetljaja, pri katerem ni bila Tavčar in Grasselli prelomila obstoječega dogovora. Če je hotel grof Barbo te dogovore tudi v deželnem odboru pogoltniti, je moral to svojo nakano našima zastopnikoma o pravem času naznaniti. Kaj takega zahteva spodobnost. To se pravi, grof Barbo je imel v taki dobi našima zastopnikoma naznaniti svoje nakambe, ko iz faktično obstoječega dogovora še ni bil spravil nikakih profitov pod streho. Najvažnejša točka dotičnega dogovora je gledališče. Dasi je dogovor tak, da se imate obe gledališči enako podpreti, uživalo je nemško gledališče v obstrukcijski dobi še enkrat toliko podpore kot slovensko. Če je hotel grof Barbo — ko se vendar za zvezo z njim nihče ne trga — lojalno postopati, je bila njegova dolžnost, to storiti v trenutku, ko gledališko vprašanje za leto 1907. še ni bilo rešeno. Mož pa je svoje nemško gledališče nekaj dni pred 7. svečanom pod prejšnjimi pogoji spravil na kopno, in sicer proti klerikalnim glasom v deželnem odboru! To postopanje, katero nosi na sebi znak zavratnosti, je vse graje vredno, in če doslednost, ki se zroali iz takega postopanja, daje Rakovnikemu grofu kaj tolažbe, ga za to tolažbo nikakor ne zavidamo. Naravno je, da sta naša dva zastopnika v deželnem odboru dobila s tem popolnoma proste roke in da bodeta tedaj vestno kontrolirala vsak korak, s katerim bi skušal grof Barbo svoje odnošaje dne 7. svečana s pomočjo klerikalcev fruktificirati. Clara facta, boni amici!

— Nekolegialnost. Da je grof Barbo dne 7. svečana svoj prapor po drugi sapi zasukal, nas je sicer nekoliko presenetilo, ker smo imeli opravičeno pričakovati, da je na polju šolstva tudi nemškemu aristokratu nemogoče, ogrevati se za kaplanske talarje. Čuditi pa smo se morali, ko smo opazili, s kakim očitnim sovra-

kazila vseh oglašanih plemičev in naročil svojemu tajniku, naj sprejete častnike zapriseže in dodeli posameznim četam. To je trajalo že dlje časa in polдне je bilo že davno minilo, ko je Kržan zapustil kot častnik beneške konjenice doževo palačo. V njegovem žepu je zvenketalo deset cekinov, ki mu jih je bil odštel ministrov tajnik, kakor vsem drugim, ki so bili sprejeti.

— Zdaj kmalu doženem, če je moj sum opravičen, si je zadovoljno rekel Kržan in se zopet odpravil na policijo, kjer si je za dobro plačilo najel dva vohuna, katerih je v tistih časih kar mrgolelo v Benetkah. Enemu teh vohunov je naročil naj pazi na palačo malteškega poslanstva, z drugim se je odpravil v hišo generala Della Croce, češ, da kot častnik beneške armade dobi lahko vstop in ne bo sumljivo, če bi tam poizvedoval po Tomu, ukrenil je tako, ker je imel akas, da se ob dveh popoldne oglasi v arzenalu, da nastopi službo.

Ob tisti uri je stal kapetan De-

santič na sprednjem koncu jadrenice „Maria Immaculata“ in je čital kratko pisemce, s katerim mu je vojvodinja Asunta naročala, naj pripelje zvečer Kržana v gondolo pred malteško poslaništvo.

— Toliko dni je nestrpno čakal na to pismo, a zdaj, ko je prišlo, ga ni na spregled, se je jezil kapetan. No, do večera je še dosti časa.

Toda kapetan Desantič je čakal zaman. Kržan se ni oglasil. Poslal je ponj v „ospizio dei nobili“, vprašal je na policiji, vprašal pri tajniku vojnega ministrstva, in vprašal tudi v vojašnici, a Kržana ni bilo nikjer.

Ko je Kržan stopil v hišo generala della Croce, je bil sprejet z veliko ljubeznostjo. Toda, čim je general odprl usta in spregovoril prve besede, je spoznal Kržan, da ima pred sabo skrivnostnega kupčevalca s konji. A še predno je mogel kaj reči, ga je general presenetil na način, da se je zdelo Kržanu, kakor bi ga bila strela s jasnega zaleda.

— Ljubi plemič Kržan, je dejal general smehljaje, verjemite mi, da

imam z Vami najboljše namene. Rad bi Vam pomagal, da pridete naprej. V to svrhu Vas moram, če treba tudi proti Vaši volji, obvarovati pred veliko nevarnostjo, v katero silite, kakor slepec v prepad.

— Ne umejem Vas, gospod general!

— Nič zato! Pozneje bodete že uvideli, da sem prav ravnal. Za sedaj Vam povem le eno. Sprejeti ste bili prav danes v beneško armado. Da se je to danes zgodilo, je moje delo. Pustil sem Vas nekaj dni v miru, a dal sem Vas skrbno opazovati. Vedel sem, da Vas lahko dobim vsako uro v roke. Skrbelo me je le, kako storim s Tomom, na srečo mi je ta sam pomagal.

— Tomo — kaj je z njim? Ali kaj veste o njem?

— Moj gost je, ljubi plemič Kržan, kakor ostanete Vi moj gost do jutri zvečer. Nič ne ugovarjajte. Vem, da bi morali ob dveh nastopiti svojo službo. Ako bi ne bili k meni prišli, bi Vas bili pridržali v vojašnici. To sem že preskrbel.

— Ali, prosim Vas, gospod general, kaj naj vse to pomeni, je vprašal ves začuden Kržan. Čemu to?

General je Kržanu položil roko na ramo in mu rekel z resno slovesnostjo:

— Zadržim Vas tu do jutri zvečer, ker nečem, da bi Vas vojvodinja Asunta ujela v svoje zanjke. Vojvodinja odpotuje jutri. Čim bo njena ladja eno miljo od brega, ste svobodni.

— A kaj Vas brigava vojvodinja Asunta in jaz, je srdito vprašal Kržan. Čemu se vtikate v te stvari, ki Vam niso nič mar?

— Zato, ker Vas imam rad, plemič Kržan, je rekel general, ker bi Vas vojvodinja rada zvalila s seboj in vedoč, da jo ljubite, zlorabila Vašo udanost in zaslepljenost.

— Kako morete kaj takega trditi?

— Resničnost mojih besed izprevidite v treh tednih. Tedaj bo vojvodinja Asunta — poročena s drugim možem....

Kržan je to noč prebil v sobi, kjer je prebival njegov Tomo.

štvm je mož postopal proti našim poslancem. Posebno Ciril Pirc, ki je bil v okrajnem šolskem svetu Kranjskem eden najmarljivejših članov, ni našel milosti v obeh gospoda grofa. Ciril Pirc je bil eden tistih poslancev, ki so vsled odločno zastopali načelo, da se imajo politične zveze možato držati, če so se enkrat sklenile. In če se ne motimo, je še celo pri tisti priliki, ko je dr. Šusteršič na hodniku pred deželno zbornico na nečuten način insultiral grofa Barbota, na korist napadenemu grofu interveniral. Sedaj ga je pa grof vrgel iz okrajnega šolskega sveta v Kranju ter s tem podelil večino najhujšemu reakcionarcu kar jih svet pozna, to je zagrizenemu dekanu Koblarju! Morda bomo doživeli, da bo grof Barbo še bratovščino pil s dr. Šusteršičem? Danes je kaj takega tudi mogoče!

— **Kočeviski mandat pod streho.** Knez Turjaški se je tako ponižal, da je blagovolil sprejeti kočeviski mandat. Vselej tega je nekaj drugih kandidatov pogorelo. Čujemo, da so kočeviski kršćansko-socialci tudi v zadregi za kandidata. Morda se obrnejo sedaj do grofa Barbota, ki ima, kakor se je pokazalo, še precej mogočno kršćansko-socialno žilo v sebi. Bog blagoslovi!

— **Iz radovljiškega okrajnega šolskega sveta** je grof Barbo pognal oba zastopnika narodno-napredne stranke. Po njegovem nasvetu sta se imenovala kar dva klerikalca. Da dr. Vilfan ni dobil milosti pri grofu, je umljivo, manj umljivo je, da niti gospoda Otona Homanna ni gutiral! Ogled se je pa za viteza Kapusa, ki je bil ob časnem Kalteneggerjevega paševanja v Radovljici znan podrepnik tedanjega okrajnega glavarja. Zategadelj nekateri sklepajo, da je sedanj paša v deželnem šolskem svetu voditelj in provzročitelj tiste duševne metamorfoze, na kateri je zadnje dni grof Barbo tako akutno obolel. Morda doživimo tudi v deželnem šolskem svetu kaj zanimivega, kar bomo istotako imeli pod svojo vestno kontrolo.

— **Golo vsiljevanje.** Iz zanesljivega vira vemo, da klerikalci niso prav nič prosili grofa Barbota, da naj glasuje za njihove moze — ki so vsi hudi sovražniki dobre ljudske šole — in da niti niso pričakovali sukurza od te strani. Grof Barbo se je torej klerikalcem iz proste volje ponujal, on se je takorekoč za njimi metal. Koliko bi se moralo dati dr. Schafferju, da bi se bil podal na polje takega eksperimenta. Časi se izpreminjajo, a vzlic takim eksperimentom dvomimo, da se bo dalo obdržati tistih deset mandatov, kateri so pridržali deželno-deskarnem na Kranjskem! Počakajmo! Čez deset let vse prav pride!

— **Z druge državne gimnazije.** Če opazujemo delovanje značnega klerikalnega terorista, dr. Pečjaka, na II. drž. gimnaziji, potem se nehoté spominjamo na srednjeveško inkvizicijo. In dr. Pečjak je res pravcati moderni inkvizitor. Kakor so nekdanji srednjeveški inkvizitorji vedeli vse, kar je le količkaj samostojno mislilo, zatreti, ako je bilo treba tudi s kruto silo, tako tudi naš g. doktor ne štedi nobenega, niti najpoddlejšega sredstva, če se pravi, škodovati kakemu dijaku, ki ga Bog slučajno ni obdaril s tako „prosvitljeno“ pametjo, da bi mogel vse jezuitske in sofistiške zavijanje g. kateheta za pristno, sveto in neovržno resnico spoznati. Vsekakor smatra naš g. katehet, ki si je baje stavil za cilj, reševati človeške duše, zdaj za sveto krščansko dolžnost in bogoljubno delo, škodovati vsemu, kar on v svoji gorečnosti za „čast božjo“ ali pa njegovi apostolski denuncijanti za „pohujšljivo“ spoznanje. Kakor hijena pada včasih po kakem dijaku, o katerem je po svojih oficiojalnih denuncijantih zvedel, da ne trobi v njegov rob. Ker se pa očitno sam sramuje vohunstva, ki ga tako skrbno goji med klerikalnim dijaštvom, se dela pred učenci velikega psihologa, ki vsakemu že na mišicah spozna — da rabimo njegove besede — kaj je in kaj misli. Seveda računa pri takem „farbanju“, ki naj bi prikrilo njega nizkotno sredstvo, na strašansko omejenost „poslušalcev“; saj se je pred

nedavnim časom v nekem razredu pospel do gorostasne trditve, ki nas v resnici spravi v skušnjava, da nehoté dvomimo nad normalnim stanjem g. doktorja, ali nam pa spriduče njegovo skrajno predrznost. Čujte in strmite psihologi: G. dr. Pečjak vam je v „stanu“ o vsakem človeku na ulici povedati, ga boli ta pozdravil ali ne. Še lepša je njegova tozadefinirana definicija: Človek, ki je veren, izgleda sreden in zadovoljen! Na brezvercu se opaža obup in strah. Komur torej odseva iz oči sreča in zadovoljnost, ta je veren, kdor pa je verem ta spoštuje duhovnike, in bo torej gotovo tudi g. dr. Pečjaka pozdravil. Tako „popa“ ta osrečevalec, ki naj bi učil „večne resnice“ svoje učence, katerim je v resnici težko, ostati resnim, vzpričo take „psihologije“. Tako torej skuša ta mož prikriti sramotno vohunstvo med svojimi mameluki, ki tudi v resnici — to moramo priznati — vestno in v veliko dopadajenje g. doktorja izpolnjuje poverjeno jim nalogo. Saj misli včasih človek, da ima pred seboj odkritosrčnega in poštenega prijatelja, pa ima opraviti s „klerikalnim špicelnjom“; kajti njih glavno orožje je hinavstvo, ki ga tako skrbno goji in neguje „osrečevalec“ slovenskega dijaštva in „osrečevalec“ človeških duš! Posebno „šorfi“ imajo taki detektivi na „Omladino“, ki jo smatra g. prof. Pečjak za izvir vsega zla in pohujšanja. Prav znamenito vlogo pri tem vohunskem delu igrajo tudi ljubljanski jezuiti. O njihovem delovanju po spovednicah bi se dalo marsikaj romantičnega poročati. Dijaki, ki po iznenju g. prof. Pečjaka niso prav trdni, se namreč pridno pošiljajo k jezuitom na spoved. Seveda da spoved pri tem ni glavni namen, temveč samo pretveza in sredstvo, da se potem povabijo in zapletejo taki „grešniki“ v intimnejše pogovore z jezuiti, ki jih s svojimi znanimi sofizmi rešujejo in spreobračajo v verne katoliške mladeniče. Seveda pri tem tudi ne manjka opravljanja in razgovarjanja o „brezverskih in pohujšljivih“ mladeničih, ki pridejo takoj v kvalifikacijsko knjigo. — Ni čuda potem, da imajo ti ljudje natančno statistiko o dijaštvu. Ta statistika jim potem izvrstno služi v njihovi gonji proti svobodomiselnemu dijaštvu. V tej gonji ni tem zloglasnim elementom prenikotno nobeno orožje. Pobožni a zapeljani starši se dajo le prevečkrat zapeljati in nahujskati proti svojemu lastnemu sinu. O tem nam ne manjka eklatantnih dokazov. Svobodomiselnemu dijaku materijalno škodovati, ter ga postaviti pred alternativo ali se ukloniti, zatajiti svoje prepričanje in postati kimevec, ali pa se odreči ekzistenci — to je deviza sploh vseh klerikalnih „moralistov“, zlasti pa naših jezuitov. Glavno njih orožje pa je prof. Pečjaka avtoriteta raznih katehetov. Jezuiti in kateheti se pri takem „delovanju“ naravnost čudovito izpopolnjujejo. Tako jezuiti tudi našega g. profesorja prav krepko podpirajo pri njegovi „sveti misiji“. In g. prof. Pečjak tudi v resnici izvrstno pozna svoj „teren“. Njegovo početje je že naravnost škandalozno, da ne rečemo nemoralno. V resnici se moramo čuditi, da je taka strankarska propaganda — to in nič drugega ni njegovo delo — na kakem učnem zavodu sploh mogoča. Radovedni smo, kaj bi se zgodilo naprednemu profesorju, če bi se skušal na tak način spraviti do veljave svoje prepričanje! Mi spoštujemo vsako prepričanje, če je res pošteno in ne le spekulacijsko sredstvo, priznamo vsakemu, tudi profesorju pravico, da pridobiva za svoje prepričanje tudi druge. Odločno pa se moramo upreti proti praksi klerikalnih profesorjev, ki s svojo profesorsko avtoriteto hočejo priti do svojega cilja. To se nam zdi skrajno nemoralno! In vendar dela dr. P. tako. To je dejstvo, ki ga ta mož ne more zatajiti, dejstvo, ki smo ga pripravljeno podkrepiti, če bo treba tudi s konkretnimi slučaji. Naprednemu dijaku škoduje, kjer mu le škodovati more. Javno pa se dela pravičnega in poštenega, da bi mu

človek s kore res varjel, da ga ne pouči njega postopanje ravno o nasprotnem. Če ga n. pr. kak list malo prime, začne takoj v šoli zavijati svoje oči ter farizejsko zatrjevati, kakšna krivica se mu godi itd. „Oh fantje, fantje, kakšni ste!“ S takimi in enakimi njega „globoko žalostni razodevajočimi vzdihji“ hoče premotiti svoje učence, ki ga pa — o tem naj bo g. profesor uverjen — večinoma že docela poznajo. — Značilno in interesantno je njegovo poučevanje. Knjiga mu je postranska stvar. Ravno tako interesantni so njegovi sofizmi. Njega glavno delo se omeji na to, da pobere iz kake knjige naravoslovne ali filozofske stavke, ki imajo v celoti sicer povsem drug pomen, ki so iztrgani iz večjih odstavkov, vendar služijo njegovim namenom. Take stavke si mora ubogi dijak „naguliti“ in tako je njegov svetovni nazor kmalu naravoslovsko in filozofsko utemeljen!! Kdor bi pa vkljub temu „vsestranskemu“ utemeljevanju vendar imel še kake „pregrešne dvome“, ta se velikodušno povabi na Pečjakovo stanovanje, kjer se baje vsestransko „pobijajo“ taki dvomi o temeljitosti Pečjakove filozofije. Včasih pa pozivlja dijake tudi v šoli, da mu povejo svoje dvome. Seveda ima tudi pri tem svoj zavratni namen. Dobro namreč ve, da dijak nerad in težko polemizira s profesorjem kot takim, posebno pa s kakim fanatikom, ki skuša vsakemu nasprotniku škodovati, a ravno to okolnost dr. Pečjak izigra proti svobodomiselnim dijakom, da jih nekako osramoti pred njihovimi klerikalnimi tovariši. Tem hoče na tak način vcepiti mnenje, da so njih svobodomiselnosti tovariši „neodkritosrčni“ ljudje, ki si ne upajo „javno“ pokazati svojega prepričanja. V političnem življenju bi imenovali tako „manevriranje“ diplomatično, v šoli pa moramo kaj takega označiti za skrajno zavratnost. In zavraten je dr. Pečjak skozinsko. — Originalne so njegove naloge. Namesto ustmenega izpraševanja daje dijakom v višjih razredih pismene naloge „naravoslovsko-filozofskega“ značaja. Tu jim citira dostikrat izreke kakega Haeckla in drugih takih učenjakov, ki jih morajo zdaj dijaki s „svojega“ recte Pečjakovega „naravoslovsko-filozofskega“ stališča vsestransko pobijati. Reče se sicer, da vsak dijak lahko svobodno piše, vendar se vsak take „svobode“ iz praktičnih razlogov in sicer z ozirom na kvalifikacijske raje odreče. Konec naloge pa je navadno točka: „Vsak naj pove svoje težave. (dvome)“ Če kdo kako „težavo“ pove, je vdrugo zopet na dnevnem redu pobijanje „dvomov“! Dr. Pečjak pa zna tudi narodni moment izborni izkoristiti. Če na primer ne more drugače ovreči kakega nemškega filozofa, pa se zateče k narodnemu čuvstvu slovenskega dijaka, ali pa pravzaprav k njega animoznosti proti Nemcu, češ: Kaj bo ta filozof, ta je Nemec!!! Zvijavčnost Pečjakova je naravnost občudovanja vredna! Če bo pa poštena javnost odobrvala tako poučevanje, je pa drugo vprašanje. Mi vsaj smo skromnega mnenja, da je tak pouk v prvi vrsti zmožen, da slovenskega dijaka popolnoma korumpira. V ilustracijo Pečjakovega nastopanja naj navedemo za danes še en slučaj. V nekem razredu je sraševal pridigo! (Kakor čujemo, izprašuje pridige tudi za rede! Vprašamo merodajne faktorje, je-li to dovoljeno?) Ker dijak ni natančno znal njegove „duhovite“ pridige, ga pred vsemi učenci prav nesramno napade, češ: „Vi ste tudi eden tistih, ki je že v prvem razredu začel zapeljivati (!) in begati (!) fante etc. etc.“ — Ko mu pa ta dijak primerno odgovori, ga je takoj minila njegova srbitost. Sram ga je bilo pred učenci in ker si ni mogel drugače pomagati — svoje nesramne trditve seveda ni mogel dokazati in utemeljevati — je povabil dotičnega dijaka v — kabinet na zagovor. Kaj sta se pogovarjala, ne vemo, gotovo pa je moral g. P. imeti slabo vest, kajti dijak mu je moral obljubiti, da ne pove ničesar o tem pogovoru. Ni-li to jako značilno? Naj za danes toliko

zadostuje. Povemo pa dr. Pečjaku, da nas je potrpežljivost minila. Od zdaj naprej ne bomo več molčali, ker nam je namen šole presvet, da bi mogli še dalje mirno gledati, kako se korumpira slovenska mladina. Ako nočejo merodajni faktorji, da pride II. državna gimnazija splošno v slab glas, ako nočejo, da se začne pošteno občinstvo tega zavoda končno ogibati, bi bil že res skrajni čas, da se take korumpirane razmere korenito sanirajo. Da bi Pečjak odnehal, vzpričo njegove fanatične narave itak ni pričakovati, saj jo značilna njegova izjava v nekem razredu: Le dajajte me v liberalne in radikalne časopise; saj mi ne škoduje. Škof že ve, kaj ima opraviti!! Sicer pa naj si bo tudi Pečjak v svesti, da bi s svojim fanatizmom dosegel ravno nasprotno, kar si želi, da se bodo namreč vsi treznomisleči elementi s studom obrnili od njega. Za backe ga pa načeloma ne zavidamo.

— **Sokolska ideja in napredno dijaštvo.** Pišejo nam: Pravi unikum vsega slovenskega sokolstva je „Slovenski Sokol“ v Gradcu. Prvič radi tega, ker so redni člani tega „Sokola“ tudi — klerikalni dijaki, še bolj pa drugi radi tega, ker slovensko napredno dijaštvo v Gradcu kaj takega mirno prenaša in niti mezinca ne gane, da bi se s tem nečutenim škandalom radikalno pometlo!! Morebiti se v domovini najde kje kak kraj, koder se trpi tudi klerikalce v sokolskem društvu, a tudi o tem dvomim, ker tak „Sokol“ ne more več biti nositelj prave sokolske ideje in torej sploh ni več „Sokol“; a da tak škandal trpi napredno dijaštvo, to je gotovo nekaj nečutenega! Narodno in napredno dijaštvo je povsod drugod tako v svoji narodnosti, kakor tudi v svoji naprednosti odločno in konsekvntno do zadnje pičice? In mi Slovenci res nimamo več takega dijaštva? — Slišimo, da je v graškemu „Sokolu“ le 5 ali 6 nedijakov, vsi drugi so visokošolci. Statistika iz l. 1906. pa poroča, da je bilo v letnem tečaju 1906 na graških visokih šolah slovenskih visokošolcev lepo število 202. Istotako pa tudi vemo, da graško klerikalno društvo ne šteje niti 20 članov, a ti so seveda vsi v „Sokolu“, pa zakaj? Je menda vendar jasno, ko beli dan, da le radi tega, da to svoje „sokolsko“ članstvo izrabijo kot agitačno sredstvo pri — srednješolcih, češ: „mi smo tudi narodni itd.“! Iz tega naše napredno dijaštvo ne uvidi? — Pa pravijo naši napredni, da naj si klerikalci sami izprašujejo svojo vest, ali se strinja sokolstvo z njihovo klerikalno „vero“ ali ne! No, slabo poznate te črne hinavce! Pa glejte, da jih nemara nazadnje še spreobrneta s svojim „sokolstvom“! — V najlepši luči pa se je pokazal graški „Sokol“ dne 2. svečana t. l. Prišli so v Gradec slovenski učitelji in ta „Sokol“ si je drznil, prirediti našemu skozinsko naprednemu učitelstvu — „prijateljski“, „zabaven“ večer! Pa še na kak način? Le poslušajte! Prišli so na ta večer tako klerikalci, kakor tudi naprednjaki s trakovi svojih akademičnih društev, nastopali so skupno in so nazadnje z ozirom na to klerikalno-napredno „skupnost“ govorili še celo o neki „sokolski solidarnosti“! No, če mislite s tako „solidarnostjo“ dokazati svoje „umevanje“ sokolske ideje, gospodje, potem vas pač pomilujemo in vam odkrito povemo, da ste se zopet enkrat „zmotili“, kakor pri takih „skupnostih“ že — večkrat! Učite se poprej ločiti „Sokola“ od — navadnega telovadnega društva in potem še le nastopajte! Upam, da se razumemo!

— **Ljubljanski Nemci med seboj.** V društvu nemških učiteljev na Kranjskem je začela „Gemeinschaft“ opasno pokati. Povod je dal dosedanji predsednik prof. Peerz, ki se je s svojo naduto proklamacijo za kočeviski mandat tako osmešil, da se je večina učitelstva začela sramovati takega voditelja. Pri zadnjem običnem sboru so bili saradi tega

hrupni prizori in pri volitvi Peerz ni prišel niti v odbor. Tedaj pa se je zavzel zanj kot za „stramm“ nemškega agitatorja prof. dr. Binder ter prisilil drugo volitev, pri kateri je Peerz le prodrl. To pa je razkazilo prof. dr. Schrantzerja, da je odklonil izvolitev, češ, da je bila druga volitev nepostavna.

— **Zaupni shod v Mariboru,** ki je bil v četrtek, dne 7. t. m., je sklenil to-le izjavo: „Slovenski zaupni možje so sklenili na shodu v Mariboru dne 7. svečana 1907., da se ustanovi narodni svet ter se v 14 dneh skliče ustanovni zbor. Dalje se se določili člani osrednjega volilnega odbora za bodoče državnozbornske volitve“. O podrobnostih tega volilnega shoda ne poročajo štajerski listi ničesar, pač pa omenja celjski „Narodni list“, da ne sme o tem shodu natančneje poročati, ker je vezan s častno besedo, o podrobnostih tega shoda ne govoriti ničesar. Vprašamo Čemu ta tajnistvenost? Javnost je vendar upravičena izvedeti, kaj se je razpravljalo na tem shodu, ki je imel nalogo se posvetovati o zadevah, ki so za slovensko ljudstvo najvitalnejšega pomena! Nam se zdi, da bi g. govornik gospodje, ki so poklicali v življenje takozvano „Slovensko kmetstvo zvezo“, radi v kalnem ribarilu in se za to tako boje javnosti. Seve narod ne sme vedeti, kaj uganjajo ti ljudje, ki se hlinijo, da so jim kmetški interesi nad vse, v resnici pa samo zasledujejo svoje samopašne osebne in strankarske koristi, ker bi se sicer s studom obrnil od njih in se pridružil tistim, ki jim je res sreča in blagor slovenskega naroda na srcu! Toda tudi takšni manevri ne bodo mogli ljudstva trajno držati v temi in nevednosti, saj vedno bolj napreduje izobrazba in prišel bo čas, ko bo tudi naše ubogo zapeljano ljudstvo spregledalo in spoznalo svoje takozvane „prijatelje“. Kakor čujemo, so klerikalci na tem shodu postopali silno samooblastno in prešerno, kakor da bi bili neomejeni gospodarji situacije; zahtevali so, da se jim mora vse brezpogojno pokoriti, češ, mi reprezentujemo — ljudsko voljo. Seveda so naleteli na odpor pri zaupnikih, pripadajočih „Narodni stranki“. Efekt tega shoda je bil, da so baje klerikalci na čelu jim Korošec, odklonili vsako skupno postopanje z „Narodno stranko“ pri bodočih volitvah. Kolikor je nam znano, se „Narodna stranka“ itak ni pehala za kompromis, zato jo tudi ta ukrep klerikalcev pušča docela hladnokrvno. Bosta pač stranki v boju merili svoje moči. Če pa mislijo klerikalci, da bodo ostali neomejeni gospodarji, kakor doslej, na vsi črti, se pa korenito motijo! Dr. Korošec se le naj spominja na dopolnilno deželnozbornsko volitev v ljutomerskem okraju, kjer je sijajno propadel, dasi je to rodni njegov okraj!

— **Lepe razmere.** V Sodražici je moral občinski odbor predlagati, da se župan kaznuje, ker se seje ni udeležil. — Sicer pa vladejo v tej občini že več kot eno leto prave pravcate turške razmere. Tamošnje „vzorno“ klerikalno gospodarstvo je tako, da še občinski računi za l. 1905 niso pod streho. Ker je o. k. glavarstvo končno vendar-le pod kaznijo ukazalo, da mora stari občinski odbor o računih za l. 1905 sklepati, se je seja sklicala, a tamošnji klerikalni župan, namesto da bi seji radi potrebnih pojasnil prisostvoval ter jo sklepčno napravil, se je — skril v bližnji gostilni ter tam čakal konca seje. In ravno ta župan, ki sam sebi obstruira, pa vsako priliko porabi, da napredne obč. odbornike kaznuje, kateri se nočejo podvreči njegovim nepravilnostim pri volitvi starejšinstva in kateri so se že naveličali v ta namen hoditi v občinsko hišo. Seveda dobi kot nagrado za to redno — dolg nos. Tamošnji klerikalci se namreč razumejo tako dobro na občinske zakone, da se je že neštivokrat brezuspešno volilo obč. starejšinstvo. Če sreča poteče, dobijo župana za par dni, potem ga pa „parkelj“ vzame in pokaže se v občinsko pisarno zopet globaljski „ko-

— **Dalje v prilogi.**

misar“, ki zna baje pa le živinske potne liste podpisovati. Sedaj mora biti vendar vsako na jasem, da so sodrški klerikali s srboritim župnikom na čelu popolnoma nezmožni voditi občinske posle, torej naj tudi slavna vlada to že enkrat uvidi ter naj velikanskemu neredu v tej občini konec naredi s tem, da imenuje svojega komisarja, ki naj dene v red to občino, ki se po krivdi, ozir. nezmožnosti klerikalcev že nad leto dni niti konstituirati ne more.

— **Sovražniki glagolice.** V reškem „Novem Listu“ čitamo v dopisu iz Dalmacije med drugim: „Po paragrafu VIII. najnovejših odločbe glede rabe glagolice vsak latinski duhovnik, nastavljen v naših župnijah, lahko privatno bere mašo latinsko, a mi v njihovih nikakor ne moremo glagoljati. Odredba z dne 5. avgusta 1893. je v tem oziru pravičnejša. Toda ta ne zadostuje. Po IX. paragrafu mora vsak latinski duhovnik v naši cerkvi maševati v latinici. Duhovnik glagoljati pa ne sme niti privatno drugje maševati v glagolici, nego samo v svoji cerkvi. Ako pride v Zagreb, Zader, Spljet, Dubrovnik ali druga mesta, je — suspendiran; ne sme več maševati. To je sramota, ki pobija naše svečeništvo in naš narodni amanet. Pred nekaj leti je prišel duhovnik iz orianta v Zader in Trst ter slobodno maševal po svojem iztočnem obredu. V Rimu se vsako leto posveti na stotine duhovnikov raznih jezikov in obredov. Nikomur ni zabranjeno po svojem jeziku in obredu maševati. Samo glagoljaju je prepovedano. Rimska kurija je edino naš jezik proklela in ga pognala v najskritejša mesta.“

— **Glasiło surovosti in netošanosti** je „Domoljub“, urejan in dopisovan od katoliških duhovnikov kranjskih. Tako pripoveduje v letošnji 5. številki, da je „nek. umazan liberalce“ v „neki gostilni“ vprašal „poštenega kmeta“, če bi ne bilo dobro, če bi vsak mož imel več živih žensk zapovrstjo, nakar da mu je tisti „pošten kmet“ odgovoril: „Če hočete biti soseskin bik, pa bodite!“ Da je vprašanje „umazanega liberalca“ zaganalo, si upamo trdit tembolj, ker so si naši pristaši docela na jasem, kako stoji stvar z razporoko in le klerikalci zastopajo mnenje, da bi po razporoki vsak mož imel več žensk zapovrstjo, kar je zasluha klerikalnih voditeljev z duhovščino vred, ki v tem oziru lažejo na vse pretege. Glede odgovora „poštenega kmeta“ je pa pripomniti, da kaže posebno olikanost njegovo. Značilno je, da „Domoljub“ „slovenskemu ljudstvu“ v pouk in zabavo „prinaša take epizode, ki se izkluhuje v možganih kakaga kaplana!“

— **„Slovenčev“ brzojavko.** „Slovenec“ je že zopet začel farbat s svojimi brzojavkami in poročila v njih vesti, ki se n. pr. v tržaških listih bero prejšnji dan. Ko smo ga pred kratkim zaradi tega prijeli za ušesa, je prenehal nekaj časa s tem, zdaj se je pa stara navada zopet povrnila. „Slovenec“ hoče biti na vsak način interesanten in „najbolje informiran slovenski list“! Čestitamo!

— **„Mi“ v Ljubljani.** Kakor smo že poročali, bo izhajal celovški „Mir“ za čas volitev v Ljubljani, da bo tem krepkeje in odločnejše mogel posegati v volilno borbo na Korškem. Prva številka „Mira“ v Ljubljani je izšla včeraj. List tiska Hribarjeva tiskarna in ne, kakor smo prvič poročali, Blaznikova.

— **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Nocoj (nepar) se upori prvič na Slovenskem štiridejanska veseloigra „Maček Spaček“, pisal E. Rosenow, preložil Fr. Kobal. Igra se odlikuje po svoji fini komiki ter je na repertoarju vseh večjih odrov. Soprog občinskega predstojnika igra gospa Ronovska in ne gospa Danilova, kakor stoji pomotoma na gledališkem listu. — Intendant se je posrečilo pridobiti za gostovanje v bližnji bodočnosti gospo Irmo Polakovo iz Zagreba.

— **Dr. Lazar Car,** vseučiliški profesor v Zagrebu, ki predava jutri o velezanimivem predmetu „O vzroku smrti“, je bil tudi ena izmed žrtev Kluenovega regima na Hrvatskem. V vse svoje pravice kot vseučiliški profesor je stopil stoprav pod novo vlado, ki ga je pripoznala njegove izredne zmožnosti in njegovo globoko znanje popolnoma rehabilitovala. Dr. Car je kot strokovnjak v zoologiji kustos zoološkega oddelka „Narodnega muzeja“ v Zagrebu. Omeniti je še, da je dr. Car izmed najimenitnejših pospešiteljev sokolske ideje na Hrvatskem ter da je podstarosta zveze hrvatskih sokolskih

društev. Na lanskem vsesokolskem zletu v Zagrebu je imel na abrano Sokolstvo pred umetniškimi paviljonom znamenit govor, ki je vzbujal vseobčo pozornost. Zanimivo bo torej slušati predavanje tega odličnega moža, nakar ponovno opozarjamo ljublj. občinstvo. Predavanje je ob 8. uri zvečer v Mestnem domu. Po predavanju je prijateljski sestanek v hotelu „Union“.

— **Dijaško podporno društvo „Radogoj“** nujno pozivlja vse one podpirance, ki so danes v takem gmotnem položaju, da lahko vrnejo prejete podpore, da to čimprej stori.

— Prošnje potrebnih in vestransko priporočenih dijakov prihajajo neprestano na društvo, a žalibog mora odbor vsled nedostajanja razpoložljivega denarja prošnje odklanjati. Dolžnost vseh bivših podpirancev je, da po svojih močeh podpore vračajo. Društveni odbor je po svojem zastopniku razposlal opomine; gospodje bivši podpiranci pa naj se blagovolijo tem opominom čimprej odzvati. Apeliramo pa s tem na vso slovensko javnost, da naj ne prezeze velikega pomena društva „Radogoj“ za vzgojo inteligence slovenskega naroda. Ustanovljena znaša 100 K, ki se lahko plača takoj ali v petih letnih obrokih.

— **Muzejsko društvo za Kranjsko** bo imelo svoj občni zbor ponedeljek, 11. februarja, ob šestih zvečer v prostorih „Slovenske Matice“ na Kongresnem trgu.

— **Sokolska maškarada.** Vsi, ki nameravajo na pustni tork posestati osušeno barje, naj blagovolijo vzeti na znanje, da je za čas ogledovanja naseljenih parcel garderoba barja v prtiličju na levo. Za dobro kuhinjo in izborna pijačo jamči barjanski restavrat: postreže častitim gostom na barju samem, dalje v restavracijskih prostorih, v prostorih društva „Merkur“ in v mali čitalniški dvorani v prvem nadstropju. Barje bo obilovalo najokusnejših stvari, velika obilica mora seveda javiti tudi svoj blažilni vpliv na cene, ki gotovo ne bodo pretirane. Posetnike opozarjamo na cenike, ki bodo nabiti na več mestih.

— **Na „Sokolovi“ maškaradi** se bodo baje producirali tudi horjalski muzikantje, to je čisto nova vrsta glasbenikov. Svirajo navadno v ž-dur in zraven horjovejo, t. j. po horjulsko rjovejo, „da odmeva od gore“. — Celotna Azija se je prebudila in prišli bodo na barje Medijanci, torej narod, ki je že zdavnaj pravzaprav izmr. Vendar pa so naši nekje v gorski vasi v Iranu še par rodbin in te pridejo zdaj v Evropo ter pokažejo celemu svetu, da imajo tisti učenjaki prav, ki sodijo, da so bili Medijci Slovani. — Našel je pa te preostanke nekaj toli slavnega naroda bivši minister poštenjakovič Polonyi. Da si pridobi ljubezen svojega naroda zopet nazaj in da se odtegne za nekaj časa javnosti, podal se je v osrednjo Azijo iskat prave domovine Madjarov, koje razni madjarski patrijoti še do danes niso mogli najti. In tako je prišel na medijansko naselbino popolnoma čiste krvi. Pradedje teh ljudi stali so ob zibelci današnje kulture, predno sta še papež Romulus in kardinal Remus od laških zidarjev dala sedizati sveto mesto Rim! Čuli smo tudi nekaj, da se ne bo manjkalo na barju parvenijev, kakoršen je na pr. gospod Borštink; seveda le na odru, če igra Izidorja Lechata. Čujemo tudi, da mojster Louis Waldestein gradi že celo vrsto tovarov na barju, tako da bo domači kraj komaj še spoznat. Pri kopanju nekega temelja našli so enega izmed Jazonovih adjutantov. Kakor znano, je grški general Jazon na manevrih pred toliko in toliko 1000 leti tudi mimo Ljubljane prišel. Če bi bili tedaj imeli že generalstabe zemljevid, bi se bil Jazon lahko prepričal, da Ljubljane sploh še ni. Tako je pa mislil, da bo v Ljubljani prenočeval. V svoji jezi, da so našli le močvirje in gozdove, si je ves generalstabe privoščil malo preveč. Potem so do Vrhničke „barko vozili“, česar učenjaki nikoli razumeli niso, misleč da so Grki res valili (po Tržaški cesti!) do Vrhničke nekdo ladjo „Argo“. Argo se v nekaterih starogrških narečjih ne pravi nič drugega, kakor „pijan biti“. Neki adjutant pa je s ceste zabredel v močvirje in se pogreznil. Tega so zdaj našli. Glava mu je danes iz šote, poprsje iz rjavega premoga, stegna iz črnega premoga, noge pa so iz čistega antracita. Tako je zoglenel! Torej v tork na svidenje na barju.

— **Velika „Slavčeva“ maškarada.** Opozarjamo še enkrat na to „Slavčev“ prireditelj, katerega se vrši jutri, v nedeljo od polu 8. ure zvečer nadalje v hotelu „Union“. Odbor je vse ukrenil, da se bode zabava vsestransko razvila, kako je to vsako leto na Slavčevih maškaradah običajno. Za ples bode vsa dvorana na razpolago, istotako pa bodo na razpolago vsi restavracijski prostori, vinska klet itd. Vstopnice se dobivajo v nedeljo cel dan v hotel-

ski trafiki. Nemaskovani naj pridejo v promenadni obleki, prinesejo pa naj seboj obilo dobre volje, vse drugo pa se bode samo op sebi razvilo.

— **Trgovski sotrudiški opozarjajo** še enkrat na svoj plesni venček danes zvečer v veliki dvorani „Narodnega doma“. Pričetek je točno ob osmih. Vstopnice se dode do sedmih zvečer pri trdkah Gričar & Mejač v Prešernovih ulicah in I. Kostovo na Sv. Petra cesti, kasneje pa pri blagajni.

— **Društvi v podporo ubožnim gojenkam in gojenkam tukajšnjega učiteljskega** sta imeli v petek, ob 4. uri popoldne svoja občna zbora. Gosp. ravnatelj A. Črnivec, ki stoji glasom pravil obema društvoma na čelu, je pozdravil, konstatiral sklepčnost občnega zbora, vse zborovalce in se spominjal mnogoletnega društvenega odbornika in velikodušnega podpornika udeležeča se učiteljskega naraščaja stolnega dekana A. Zamejca. V znak žalovanja so zborovalci vstali raz svoje sedeže. Dalje je izrekel zahvalo vsem podpornikom, zlasti Kranjski hranilnici, ki vsako leto z izdatno podporo omogočuje društvu uspešno delovanje. Naznani, da je imelo podporno društvo za gojence v preteklem društvenem letu 86959 K dohodkov in 70557 K stroškov, društvenega premoženja pa 677402 K. V ta odbor so bili poleg ravnatelja A. Črnivca izvoljeni: šolski svetnik J. Vodeb, profesor J. Verbič in vadiška učiteljica J. Gerkman in J. Krulac.

— O delovanju društva za podporo gojenk je poročala tajnica gđ. v. učiteljica M. Štupca. V preteklem letu se je izposodilo iz knjižne zaloge 1408 učnih knjig 108 gojenkam, med temi je dobilo 30 gojenk se 303 K podpore. Knjižna zalogla se je pomnožila s knjigami v vrednosti 17371 K. Stanje društvenega premoženja je koncem leta 322196 K in knjižna zalogla s 1490 izvodov. Ko se je bila sprejela mala izprememba društvenih pravil glede na sklepčnost občnega zbora, se je izvršila volitev v odbor in sicer s sledečim uspehom: gđ. v. učiteljica M. Föhlich, M. Schulz, P. pl. Renzenberg, M. Štupca in profesorja gg. dr. V. Kašar in R. Peerz.

— **Predupravnim sodiščem** bd 16. t. m. razprava mestnega magistrata ljubljanskega proti finančnemu ministrstvu zaradi pristojbinskega ekvivalenta.

— **Klerikalna nestrpnost.** Tip najzagrizenejšega in najnestrpnnejšega klerikalnega fanatika je Jakob Milavec, tast mladega Gostinčarja. Kar ni do kosti klerikalno in krščansko socijalno, je prazen nič v njegovih učeni kraški glavi. Zato tudi naprednjaka videti ne more in če ve, da kdo bere „Slov. Narod“ ali drug napreden list, švigajo mu grozopolni pogledi na dotičnika. Pečali smo se že parkrat s tem nenavadnim človekom in možakar je bil silno razjezen zaradi tega, grozil s tožbo, tajil seveda vse naše trditve — tožil pa le ni, ker se je bal za svojo koko in žep. Milavec Jaka ima pa tudi smolo. Dasi je tako pristen katoliški mož, da se na vseh koncih vidi njegovo katoličanstvo, ne more dobiti v svojo hišo katoliških ljudi na stanovanje, dasi ponuja svoje prostore kjer more. Liberalci in socijalni demokrati mu vedno grene življenje in dasi pogosto „čisti“ svoja stanovanja, t. j. svoje stranke, ima vedno po dve stranki neklerikalni. To razjeda njegovo srce, zato se loti zdaj tega zdaj onega, z besedami seveda. Ker mu dokazov primanjkuje, so mu dobra sumničenja. Tako je strojevodjo g. Profta, oz. njegovo rodbino, ki stanuje v njegovi hiši, kar kratkoma brez vsakega vzroka obdolžil, da daje nam informacije za naše napade nanj in da so Proftovi povzročili, da smo zadnjič zvedeli, kako imenitno se je Gostinčar poročal s svojo starijavo nevesto. Izjavljamo tukaj, da gosp. Proft in njegova rodbina ni v nikaki zvezi z našimi noticami o Milavcu in njegovih dragih in da že Milavec sam skrbi, da moremo pisati o njem. Seveda je s tem dolžen nam našel katoliški mož vzrok, da je odpovedal stanovanje g. Proftu, kateremu je dal pred meseci častno besedo, da ga nikdar in nikoli ne da iz hiše. Postopanju Milavca se prav nič ne čudimo, opozarjamo pa vsakega neklerikalca, ki bi se morda namenil iti stanovat v to katoliško hišo, da bo gledal, če se v njej naseli, da čimprej pride od teh ljudi.

— **Umri** je danes najstarejši član ljubljanskega gasilnega in rešilnega društva gospod Avgust Pavšek, ki je bil po poklicu pečar. Pokojnik je bil v društvu obče priljubljen. Pogreb bo v ponedeljek.

— **Deželna prisilna delavnica.** Tarif za nekatera dela, ki jih opravljajo prisiljenci, se je zvišal.

— **Cene mila** se znova zvišajo, vendar ne pri vseh vrstah enako. Kako milostno!

— **Olepiševalno društvo v Rožni dolini** priredi jutri veliki korso in plesni venček. Pristop vsakomur prost. Začetek ob 3. popoldan. Maske dobrodošle. Sijajni plesni venček v prostorih g. Končana. Pričetek ob 6. uri zvečer.

— **Zmrznili** je 57letni žganjar in občinski revež Anton Levec v Dolu.

— **Samomer.** Obesila se je 18-letna posestnikova hči Marija Struna iz Zatične. Struna je bila izredno lepa deklica in se je končala najbrž v hipni blaznosti.

— **Prememba posesti.** Trgovci in posestniki g. Andrej Hrast v Zatičini je prodal restavracijsko poslopje ob kolodvoru g. Avgustu Karlingerja, gostilničarju v Vavčni Gorici za 26.500 K.

— **Farška bisaga.** Od šmartinskih fantov smo dobili tale dopis: Pri nas smo imeli velikonočno spráevanje, pri katerem se je beračilo za orgle, katere je bivši dekan takorekoč v malho pospravil. S prižnice smo zvedeli, koliko so darovali možje, žene, fantje in dekleta vsake vasi posebej. Prišli smo na vrsto tudi šmartinski fantje, in strmite! — ti brezverci niso dali nič, kar se je posebno zasmehovalno poudarjalo. — Gospodje, le malo bolj tiho in počasi! Vedite, da pri nas ne bodele opravili ne s silo, kakor tudi ne s hinavsko priliznostjo nič. Šmartinski fantje so se vedno le malo udeleževali spráevanja, letos smo se pa domenili, da se ga iz principa nihče ne udeleži, torej: tudi darovali nismo nič. Vzrok je ta: denar za orgle bi bil zadostoval ali ta je izginil — šel je v rimski žep, kar ve Zlogar, nekaj je šlo seveda tudi škofu za prepotrebne zavode. Toliko v vednost in premislek ta „priliznostem“! — Končno naznanjamo, da bomo priredili v nedeljo „fantovski ples“, kjer se bode plevalo, uživalo in darovalo, pa ne za cerkvene orgle (ker te zginejo v žep) ampak za fantovske in te so — harmonike! Torej na svidenje!!

Šmartinski fantje.

— **Idilične razmere.** V Kolovratu pri Litiji vladajo, ozir. so vladale v župnišču precej idilične razmere. Zaradi 15letne punice je prišlo do hudega nastopa med župnikom in kuharico na eni ter kaplanom na drugi strani. Padale so baje bunke, tako da je morala poseči vmes višja oblast. Vršila se je nato obravnava pri sodišču, deputacije župnikove in kaplanove stranke so letale nad škofa, naj da proč kaplana, oz. župnika in konec je bil, da je župnik danes že ob kolovrsko faro. Take so zabave po župniščih med oznanjevalci Kristove vere!

— **Španski sleparji** še vedno ne mirujejo, ampak so zopet začeli razpošiljati pisma po svetu. Tako je trgovce z usnjem g. Frano Hribar v Litiji dobil pismo, v katerem mu pripoveduje slepar, da ima 925000 frankov denarja, ki je shranjen na Francoskem, on pa na Španskem zaprt. Obljubuje adresatu tretjino vsega denarja, ako mu pomore, da pride do njega. Menda bi bil že čas, da bi španska policija prišla na sled tem sleparjem!

— **Rdeča noč v Narodni čitalnici v Novem mestu** na pustni torek 12. t. m. obeta obiskovalcem toliko presenečenja in prijetne zabave kakor dosedaj nobena maskarada. Vse se trudi, posebno pa narodne dame in razni gospodje, da se priredi ta večer v splošno in najpopolnejšo zabavo raznih obiskovalcev. Zato se pa tudi kaže veliko in vsestransko zanimanje za ta večer, tako da smemo pričakovati prav številno udeležbo iz mesta in okolice. Pomenu večera primerno bodo razsvetljeni in dekorirani vsi čitalnični prostori. Posebno čarobna razsvetljava bo v čitalnični dvorani in v rdeči kavarni. Pa tudi v vseh drugih prostorih bo imela rdeča noč svojo moč. Za maske same ni v tem slučaju nobenih predpisov glede kostumiranja, kar se nam zdi potrebno še enkrat poudarjati. Posebna sijajna točka večera bode seveda tudi vojaška godba, ki se v Novem mestu redkokdaj čuje in ki bo letos nastopila v posebno lepem številu. Ob prijetnih njenih zvokih bo zavladala lahko najprijetnejša zabava po vseh čitalničnih prostorih.

— **Hospitantinja na gimnaziji v Kranju.** Privatistinja II. a oddelka kranjske gimnazije gđ. Verena Sotschnig, hči višjega sodnega oficija g. B. Sotschniga, sme obiskovati kot hospitantinja geografijo in naravoslovje na imenovanem zavodu.

— **Srebrno poroko** obhajata v rodbinskem krogu 12. t. m. g. Franc Mencinger, ulivarski mojster na Savi in njegova soproga Ivana. Da bi dočkala še zlato!

— **Nov hotel v Bohinju.** Gosp. Jože Ravhekar iz Boh. Bistrice je od podjetništva na Boh. Beli kupil krasni in planinskem slogu iz lesa narejeni hotel, katerega prestavi spomladi konec Bohinjskega jezera nasproti hotelu „Zlatorog“. S tem bo za prenočišče dobro preskrbljeno, kar bo v

obeh Ravhekarjevih hotelih nad 40 postelj.

— **Nesreča.** Včeraj je prišel na žagi na Rakeku 14letni Anton Makolčič iz Loč med motor, ki mu je zdrobil desno roko in levo nogo. Prepegljali so ga v deželno bolnišnico.

— **Poročil** se je danes zdravnik g. dr. Pavel Kanc z gđ. Karlo Mayer, hčerko graščaka g. Mayerja v Ložah pri Vipavi. Čestitamo!

— **Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo** je prejelo za 1907. leto 400 K deželne podpore.

— **Zvit tat.** Posestnika Albert Štrancer in Ivan Pelhanj iz Zapuž, občine Šturije, sta se peljala pretekli teden na Rakek k semnju, da kupita vsak par volov. V Logatcu sta zamudila vlak in morala sta čakati na drugega. Čakalnica je bila prazna. Sedla sta vsak na eno stran peči ter kmalu oba zaspala. Za malo časa se Štrancer prebudi in kako se prestraši, ko zapazi žep suknje prezezan in denarja, kojega je tam imel, svoto 880 K, nikjer. Zviti tat je porabil kratki čas, ko sta spala, da je ukradel denar in pobegnil brez sledu.

— **Stekel pes** je ogrizel v slovenjegraškem okraju več psov in perutnine. Steklega psa in vse ogrizene so pobili.

— **Slovensko tamburaško društvo „Triglav“** opozarja še enkrat na današnjo svojo predpustno veselico v gostilniških prostorih gospe Uršule Breskvar, Velike čolnarske ulice št. 17. Začetek ob 8. uri zvečer.

— **Nov vlak na progi (Zidan-most-Zagreb).** S 1. maj-m t. l. se namerava uvesti na progi Zidan-most-Zagreb nov vlak, ki bo dobajal iz Zidanega mostu najbrže takoj po osmi uri zvečer t. j. ko dospeta v Zidan most ljubljanski in mariborski večerni poštini in mešani vlak. Ali bo vozil tak vlak ob enaki uri tudi nasprotno, namreč od Zagreba proti Zidanem mostu, še ni znano. Veliki večini potnikov bi pa bilo ustreženo z nasprotnim vlakom, t. j. z vlakom, ki bi odšel iz Zagreba istotako okoli osme ure zvečer in ki bi dospel ob 10. uri v Zidan most, tako da bi imel potem zvezo s sekundarjem, ki gre z Zidanega mostu ob polu 11. uri proti Trstu, ter z brzovlakom, ki gre ob 11. uri 3 minute proti Dunaju. — V tem slučaju bi potem vak, ki gre sedaj po noči ob polu 11. uri iz Zagreba, odšel eno do 5/4 ure pozneje, ter bi še vedno imel zvezo s tremi ponočnimi vlaki proti Trstu in Dunaju. Taka zveza bi bila neobhodno potrebna, kajti sedaj se mora čakati in zmrzovati po 2–5 ur do prihoda posameznih vlakov ter tako celo noč zgubiti. Ker bi se s tako zvezo promet na tej progi še bolj povečal, naj bi se vse občine ob tej železnici pravočasno zavzele za ugodno spremembo voznega reda na celi progi Zidan most-Zagreb-Zidan most.

— **Narodni ples v Trstu** je uspel preteklo nedeljo v vsakem oziru sijajno. Odbor s svojim predsednikom dr. Jos. Mandičem je poskrbel, da je vsak posetnik vžil čim več zabave. Na več krajih so bili postavljeni „čudozorji“ (nekake panorame), pred veliko dvorano je postavil g. Ivanišević lep dalmatinski bazar, po vseh lokalih so pa dražestne gospodične prodajale srečke za „srečolov“, ki je obsegal 300 krasnih dobrotkov. Med damami je bilo prav interesantno tekmovanje, ktera bode nabrala največje število narodnih kolekov. Razpisano je bilo 6 lepih daril. Jury je pripoznal I. dario gospoj Trošt (1463 kolekov), II. gđ. Štrekelj (1371), III. gđ. Pertot (1158), IV. gđ. Ferluga (1067), V. gđ. Baričević (850), VI. gđ. Požar (681). Med tem se je pa vršil ples v veliki dvorani in „Sokolovi.“ Ples je bil zelo animiran, kar je svedočilo veliko število plesalcev in plesalk. Aranžma plesa je prevzel in tudi z vso spretnostjo vodil g. prof. Umek. Obilo smeja je vzbudil o polnoči maskirani spreved, ki je val bil občinstvo v „Variete“, kojega vodstvo je prevzel g. Štoka. Splošno moramo omeniti, da je letošnja prireditelj presegala vse prejšnje. Sledujo naj omenimo še nekaj. Nekaternikom se pošljejo ustopnice na dom, kar plačajo dotičniki pri blagajni, ako se udeležijo plesa, v nasprotnem slučaju pa pošlje prejemnik vstopnino odboru. To zelo odobravajo posebno oni, ki se ne morejo udeležiti plesa. Vsled tega seje tudi lani in letos poslalo vstopnice ruskemu konzulu (ker je v naroden namen), ki je pa obakrat vrnil vstopnice. No pa to bi še ne bilo nič hudega za slovensko vzajemnost, toda g. podkonzul (ruski seveda) je kot novoletno darilo poslal 100 K — za „Lega nazionale“. — Živela taka slovenska vzajemnost?!

— **Napovednost.** 18letni trgovski sotrudiak Humbert Markovič v Trstu se je igral z nabitim samokresom tako nepravilno, da se je ta sprožil in da je bil Markovič ranjen v roko. Moral je v bolnišnico.

— **S smrtjo je grozil.** 17letni kurjač Jožef M. v Trstu natakariči Mariji Perbaj, zato so ga spravili pod ključ.

— **Društvo za varstvo avstrijskega vinarstva v Kremnu** na Spodnjem Avstrijskem je deželni odbor kranjski naklonil 30 K podpore za leto 1907. Člani tega društva dobivajo brezplačno društveni list, ki prinaša marsikaj poučljivega tudi za naše razmere, vinarske potrebe pa po nižjih cenah.

— **Konec pijančev** Blizu Vrpolca na Hrvaškem se je žel. čuvaj Ante Bram napil in se ulegel na progo, po kateri je kmalu pritrčal vlak, ki mu je odtrgal glavo, roke in noge.

— **Zverski zločin.** Seljski grško vzhodne vere v vasi blizu Rogatice v Bosni so se hoteli polastiti premoženja nekega Turka. V ta namen so ga usmrtili in vsega sesekali ter porabili kosce v vrečo. Ko so jih orožniki dobili, so trdili, da imajo v vreči volovsko meso.

— **Slovenske šole na Ogrskem.** Kakor posnemamo iz belovarske „Nezavisnosti“, je bilo l. 1881. na Ogrskem 39 slovenskih šol. Vse te šole je madjarska vlada polagoma udušila, oziroma jih spremenila v madjarske. Leta 1904 že ni bilo nobene slovenske šole več na Ogrskem.

— **Trpinčenje živali.** Danes ponoči je neki „sladko ginja“ fujakar peljal domov. Imel ga je pa toliko v glavi, da je konj šel kamor je hotel. Ko je prišel do Florjanske cerkve, je zavil v Ulice na Grad in ker ni mogel voza in svojega gospodarja dolgo časa vleči za seboj, ga je ta začel pretepati, kar seveda tudi ni pomagalo in trpinčil je ubogo kljuse toliko časa, da je prišla policija in voz in konja obrnila ter spravila zopet nazaj na pravo pot. — Kako se konju pomaga, da izpelje preobložen voz, je iznašel premogarski hlapec Fran Pintar. Ko mu je namreč v Novih ulicah obtičal voz, je zgrabil konja za nosnice in ju toliko časa tiščal skupaj, da je konju zaprl sapo. Nosnice je izpustil šele potem, ko je to opazil njegov gospodar in ga poučil, da ta iznajdba ne velja nič. Oba se bodeta morala zagovarjati zaradi trpinčenja živali.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo s Stajerskega v Kočevje 14 rudokopov. 18 slovenskih tesačev je prišlo z Ogrskega, 21 kočevskih krošnjarjev se je pa vrnilo z Dunaja.

— **Ljubljanski sekstet na lok** priredi jutri, v nedeljo zajtrkovalni koncert v meščanski pivarni (K. Košak), Sv. Petra cesta. Začetek ob 10. uri popoldne. Vstop prost.

— **Na mestnem drsališču pod Tivolijem** svira jutri, v nedeljo od 3 do 5. ure popoldne „Ljubljanska društvena godba“.

— **Semenj.** Dne 8. t. m. je bilo na mesečni semenj prignanih 942 konj in volov, 245 krav in telet, skupaj 1187 glav. Kupčija je bila pri goveji živini kakor tudi pri konjih jako živahna, ker so prišli po govejo živino Moravci in Korošci, po konje pa Lahi.

— **Izkaz društvene posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“.** V službo se sprejmejo: 1 poslovodja špecerijske stroke, 1 knjigovodja in korespondent, 2 potnika, 1 kontorist, 5 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika špecerijske stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 1 pomočnik železninske stroke, 5 učencev. — Službe iščejo: 1 poslovodja, 2 knjigovodja in korespondenta, 2 kontorista, 10 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 2 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika železninske stroke, 10 kontoristinj, 3 blagajničarke, 4 prodajalce. — Posredovalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti mali odškodnini.

* **Najnovejše novice.** Novi obrtni zakon je cesar sankcioniral že 5. t. m. Razglasi se danes ali jutri.

— Prve ministre za Perzijo je naznanila vlada parlamentu.

— Županu Luegerju je papež poslal apostolski blagoslov. Sedaj bo gotovo ozdravel — ali pa ne.

— Na vlaklu je zmrazil med Parizom in Belfortom neki francoski trgovec.

— Slikar — ropar. V Altoni je 22letni nadarjeni slikar Adametz vlomil v stanovanje bogate konzulove vdove ter ustrelil služabnika.

— Bolezen črnogorske kneginje Milene se je šujšala ter bo treba nevarne operacije.

* **Baronica Schönberger,** ki se je nedavno prikazala na političnem obzorju kot zaveznica ministra Polonjyja, je sedaj izgnana za 10 let iz Budapešte. Resnica je, da živi še sedaj v intimnih odnosih s Polonjijem, resnica pa je tudi, da je skrajno histerična ženska, in da je njeno pripovedovanje o občevarstvu z nadvojvodi in drugimi dvorskimi krogi najbrže prazna baharija. Povodom njenega izгона je izdala policija v Budapešti o njej sledeči opis: Roza Wallerstein, otrok revnih staršev, je imela že kot 14letna deklica ljubavno razmerje v hiši svojih staršev z nekim zdravnikom. Sad tega

razmerja je bila deklica. Ko je bil otrok rojen, je prišla zdravnikova siloviti za denar, a ker ji ni hotel dati toliko, kakor je zahtevala, streljala je nanj iz revolverja. Zaradi tega je bila obsojena v 8mesečno ječo. Pozneje se je poročila s fujakarjem Schönbergerjem, ki je imel baronstvo. To je storila le zato, da je dobila naslov, a se je kmalu ločila od moža ter prišla v Budapešto, kjer je imela večkrat opraviti s policijo ter je bila opetovanokrat kaznovana zaradi prestopkov proti pravosti. Leta 1900. pa se je dala vpisati med tiste prostitutke, ki dobetakozvano zdravstveno legitimacijo. Kot taka je ostala do leta 1903.

* **Moderno katoličanstvo.** Marijina kongregacija v Fedkirchu je razposlala svojim članom in članicam meseca decembra l. l. sledeče pisanje, kateremu je bila pridejana položnica poštna hranilnica: „Blagovolite izpolniti sveto pripravo, kakor dosedaj ter jo takoj vrniti, da pride pravočasno nazaj ter se položi 8. decembra na kongregacijski Marijin oltar.“ Priročena „sveta priprava“ se glasi: Sveta Marija, Mati božja in devica, Jaz N. N. te izvolim danes za svojo poveljnico, zaščitnico in zagovornico ter trdno sklenem, da te nikoli ne zapustim, nikoli ničesar proti tebi ne rečem in ne storim, niti ne dopustim svojim podrejenim, da bi kaj zakrivali proti tvoji časti. Prosim te tedaj, vzemi me za svojega služabnika, stoj mi na strani pri vsem, kar bom počel ter me ne zapusti ob smrtni uri. Amen.“ — In za to uslugo je menda treba naložiti na pridejano položnico svetle krono.

* **Zaščitaniki dam.** Ravnatelj newyorškega gledališča „Lyric Theatre“ je iznašel novo sredstvo, da privabi v gledališče tudi osamljene dame, ki bi se sicer ne upale hoditi zvečer same v gledališče. V posebnem razpisu je iskal „mlade, dostojne solidne in izobražene gospode“. Oglasilo se jih že 400. Izmed teh jih je izbral najpopolnejših 12, ki tvorijo sedaj „Lyric Theatre-Escort“ ter imajo nalogo, na telefoničen poziv iti po damo samico ter jo spremiti v gledališče in po predstavi domov. Pristojbina za tako spremstvo sta dva dolarja. Vseh 12 je vsak večer v službi ter se samice kar trgajo za nje, ker so lepi, mladi in oblečeni v kaj lepo uniformo z lepimi rokavicami in modro čepico. Navadno se njihova služba konča, ko spremijo samico do njenih hišnih vrat. Navadno, a so tudi izjeme.

* **Čudna miloščina.** V Tomsku (Rusija) je prišel nedavno k policiji star delavec z okroglim zvežnjem v roki ter začel pripovedovati: „Velik siromak sem in se ne branim miloščine. Grede zvečer z dela domov, srečala sta me dva človeka ter me vprašala, ali hočem kos mesa. Kaj bi ne hotel siromak kos mesa! Vesel sem vzel ponujeni mi dar in otipavši v temi zvežnjem sem mislil: gotovo je ovčja glava, ker je okrogla in trda. Potem sem si delal načrte, kako mi gospodinja skuha iz glave juho itd. Ko sem doma razvezal sveženj, našel sem v njem tole glavo — človeško. Ne vem kaj bi storil s to glavo, pa sem jo prinesel k vam. Glava je bila odsekana nekemu Mongolu. Policija je dala glavo zakopati in s tem je stvar končana, ker na Ruskem iskati zločincev je brezupno.“

* **Žepni robci.** Še nedavno se je trdilo, da je žepni robec uvedla neka Benečanka v 12. ali 13. stoletju. Sedaj pa se je izvedelo, da so že Rimljani in Perzijci nosili seboj po tri žepne robce, pravzaprav kose belega platna bogato okrašenega. Dva taka robca so nosili za pasom, enega pa v roki. Niso si pa brisali nosu, temuž z enim so si brisali potni obraz (sudarium), z drugim usta (orarium), s tretjim pa so si pokrivali glavo proti solnčnim žarkom. Najdragocenejši žepni robec ima dandanes italijanska kraljica. Vreden je 120 000 K ter je tako lahek, da se ga na roki ne čuti in tako tanek, da se ga hrani v zlati skatljici, ki ni večja od lešnika. Dragocene zbirke žepnih robocev je imela vdova Napoleona III., nadalje pa tudi papež Lev XIII. Dandanes ima krasno zbirko žepnih robocev avstrijska nadvojvodinja Marija Terezija.

* **Dragocene nadbe.** V Spodnjem Egiptu so izkopali dva zlata vrča, na katerih je vrezano ime Ramzesa II. in njegovega naslednika. Vrča sta okrašena z egiptovskimi umetniškimi motivi, a dragoceni so že zaradi zgodovinskega značaja. Prenesli so ju v angleški muzej v Kairo ter ju cenijo nad 10 000 kron.

* **Dimitrij Ivanovič Mendeljev.** V Petrogradu je umrl 2. t. m. največji slovanski kemik, prof. Dimitrij Ivanovič Mendeljev. Car je ukazal, da so velikega učenjaka pokopali na državne stroške. Pokojni Mendeljev se sme po pravici šteti med proroke eksaktnih znanosti. S pomočjo računov in opazovanja gibanja planetov je davno poprej našel Neptuna na papirju, kakor ga je razkril Galle v teleskopu. Mendeljev je v kemiji

napovedal nove elemente, ki sta jih mnogo pozneje razkrila kemika Lecoq in Wilmah. Rodil se je leta 1834 v Tobolsku v Sibiriji kot najmlajši, 17. otrok gimnazijskega ravnatelja. Že kot učiteljski pripravnik je pisal učena dela o kemiji. Leta 1869. je kot profesor na vseučilišču v Petrogradu izdal svojo slavno knjigo „Osnove kemije“. S to knjigo je iznenadil ves učen svet. Vseled te knjige, katere prerokovanja so se v nekaterih letih vsa izpolnila, je dobil naslov doktorja kemije. Bil je tudi častni član jugoslovanske akademije za znanost in umetnost v Zagrebu. Pred par leti je oslepel, a je v kljub temu še vedno zasledoval vsak znanstveni napredek.

* **„Prodana nevesta“ v Londonu.** V Covent Gardenu so nedavno peli Smetanovo opero „Prodana nevesta“. V začetku je bilo občinstvo hladno, toda pozneje ga je ljubka godba tako osvojila, da je z burnim ploskanjem pozdravljalo petje in zbor. Posebno so se Angležem dopadli češki narodni plesi.

* **Neveljavna glasovnica.** Pri zadnjih državnozbornih volitvah na Nemškem je v Eberfeldu v naglici neki volilec vtaknil v zavojev mesto glasovnice ček za 750 mark. Šele doma je spoznal pomoto. Brž se je vrnil na volišče, kjer so pri odpiranju glasovnic res našli ček, toda taka glasovnica ni imela veljave.

* **Zdravilo proti raku?** Zopet se poroča, da se je našlo sredstvo proti dosedaj neozdravljivi rakavi bolezni. V akademiji v Turinu je namreč razpravljala profesor Donati o ozdravljenju raka, in sicer z vbrizganjem topolina. Vbrizgavanje se je moralo ponavljati pol leta, da se je rana popolnoma odpravila.

* **Poljub na zahtevo občinstva.** Ko se je leta 1743 igrala v Parizu prvič Voltairova tragedija „Mérage“, je postalo občinstvo tako navdušeno, da je hotelo na vsak način videti avtorja. Privlekli so ga iz njegovega skrivališča ter ga s silo vlekli v ložo maršalke Villars, kjer je bila tudi njena sinah. Gledališče je nekako zbežnelo; vse je klicalo vojvodinji Villars, naj Voltaira poljubi: hrup je bil tolik, da ga je vojvodinja na ukaz tašče res javno poljubila.

* **Zločini na Nemškem.** Leta 1900. je bilo v kulturni Nemčiji 469.819 oseb obsojenih, leta 1915 pa je to število naraslo na 520.389 oseb.

* **Astronomka.** Nedavno je umrla v Londonu Agneza Clarke, ki si je pridobila slovesno ime na polju vezdoznanstva. Izdala je o tem knjige, ki so dobile častno nagrado, tako „Astrofične probleme“, „Zistem zvezd“ in „Zgodovina astronomije v 19. stoletju“. Bila pa je tudi predbojčevica za žensko enakopravnost in je izdala v ta namen več brošur.

* **Mrtvaški ples.** Ameriški milijarder Brook je priredil svojim gostom nenavaden ples. Ples je imenoval „mrtvaški ples“. Vsi gosti so se pripeljali na ples na pogrebni vozovi. Vsi so bili v mrtvaških oblekah s pajčolami. Pri vstopu v dvorano so čakale goste belo zagrnjene smrti ter jih odvedle v „grob“ t. j. dvorano, preoblečeno s črnim suknom. Dekorirana je bila dvorana z mrtvaškimi glavami in kostmi. Stregli so gostom v mrtvaško obleko oblečeni slugi z lobanjami, iz kojih očesnih votlin je sijala zelenkasta luč. O polnoči so luči ugasnile, ter se je slišalo le škripanje kosti in jok duš v vcih. Ko pa se je dvorana zopet razsvetlila, so izginili vsi duhovi, a prijazna dvorana je bila polna gostov v najelegantnejših toaletah.

* **Kako se nemški cesar zabava.** Nedavno so v Berlinu igrali novo veselo igr „Husarenflöter“, ki sta jo spisala Kadelburg in Skowronnek. K predstavi je prišel tudi cesar s celo rodbino. Cesarju je igra tako ugajala, da je po vsakem prizoru začel ploskati, potem pa je dal poklicati avtorja Kadelburga k sebi v ložo ter pol ure hvalil njegovo igr. Cesar je rekel, da že 22 let ni toliko „tulil“ same zabave v gledališču, kakor ta večer.

* **Sahara se posuši.** Znani preiskovalec Sahare, F. Gautier, proročuje, da se v doglednem času posuše vse zelenice v puščavi Sahari, ker se posuše studenci v njih. Gautier dokazuje, da je bile v prejšnjih časih v oazah mnogo več vode, kakor dandanes. Klimatične razmere se sicer niso izpremenile, temuž je usihanju zelenice mehaničen vzrok. Vseled vetrov taifunov se vedno bolj kupi množina peska, ki zapira dotok talni vodi od gorovja Atlaša.

Izpred sodišču.

Kazensko obravnave pred deželnim sodiščem.

Javno nasilstvo in tepež. Fantje iz Zgor. Kašlja so bili nejevoljni, ker so fantje iz Seneberjev v Barincevi gostilni zaprli kolibina vrata na vrtu, kamor so se usedli.

Jeli so metati majhne kamne v kolibo, kar je Seneberčane napotilo, da so se preselili v gostilniško sobo. Pa tudi tu niso imeli miru; leteli so po njih kozarci in stoli. Glavni razgrajatelj bil Viktor Rode, strojarski pomočnik, ki je skozi zaprto okno zagnal med fante cvetnjak, ne da bi koga zadel. Dne 7. vinotoka sta pa on in France Tome, delavec iz Zgor. Kašlja, v Zupančičevi gostilni v Benici napadla delavca Ivana Pintarja, ker ju je v svoji pijanosti nekaj zmerjal. Tome ga je udaril s palico, Rode pa s Tometovo palico in gnojnimi vilami, tako da se je nezavesten zgrudil. Poškodovanec je imel na glavi šest poškodb, med temi je bila ena težka. Rode je bil obsojen na 1 leto težke ječe, njegov tovariš Tome pa na 3 dni zapor.

Redarja se je lotil. Na dvorišču Poljšakove gostilne na Sv. Martina cesti je nastal v noči na 26. listopada tepež. Poklicani redar je napravil mir. Ko se je ta potem v gostilniško sobo podal, je začel tam neki fant stole premetavati in razbijati na kar ga je stražnik aretoval. To stražnikovo postopanje pa ni bilo všeč Ivanu Tavčarju, mizarskemu pomočniku; jelse je zaradi te aretacije s stražnikom ruvali. Na kar so prišlo ki so neznanzi Tavčarjevi tovariši ki so stražniku obleko strgali. Tavčar je bil obsojen na 3 meseca težke ječe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 9. februarja. Rizzoibz najvišjega sodišča, s katero je bilo odločeno, da se pri celovskem deželnem sodišču ne sme ne razpravljati ne protokolarirati v slovenskem jeziku, in v slovenskih pravnih krogih vzbudila največje ogorčenje. Zast se obsoja utemeljevanje Celovškemu juristi priznavajo, da s tosto pravico, s katero se je najvišje sodišče skl. cevalo na zapadno galski sodni red iz leta 1796 n. na cesarski patent iz l. 1854, bi se bilo najvišje sodišče lahko sklicevalo tudi na „Peinliche Halsgerichtsordnung“. Pročilo „Slov. Naroda“, da je vlada to razsodbo naročila, je popolnoma resnično. Predsednik najvišjega sodišča, dr. Steinbach, e zdaj tako slab in bolan, da ne more voditi najvišjega sodišča. Vodstvo ima v rokah bivši justični minister Ruber. Do tega se je obrnilo ministrstvo, naj zadovolji koroške hajlovce in Ruber je prevzel to nalogo ter sestavljal poseben senat „zanesljivih“ mož, ki je izdal omenjeno razsodbo. Ministrstvo je Ruberju izkazalo svojo „hvaležnost“ s tem, da je njegovega sina poklicalo z dežele v ministristvo.

Dunaj 9. februarja. Uradni list prijavlja danes cesarski patent, s katerim se sklicujejo deželni zbori galski in solnograški na dan 14. februarja, češki, šlezijjski in goriški na dan 18. februarja. Moravski in tržaški dež. zbor s skličenja čez nekaj dni.

Dunaj 9. februarja. Uradni list prijavlja sankcionirani rekrutni zakon.

Praga 9. februarja. Princ Schwarzenberg in baron Parisk razglašata, da ne bodeta kandirala v drž. zbor.

Zagreb 9. februarja. Sodišči je bil z veliko težavo dosežen kompromis, vsled katerega je konec obstrukcije Frankove stranke. Na enem mestu adrese bo rečeno „celokupni narod Hrvati in Srbi“, na drugem mestu se izpusti „Hrvatski in Srbski narod“. Naprednjaki niso zadovoljni, da se je odnehalo.

Berolin 9. februarja. Kolonijalni minister Dernburg hoče v družbi z različnimi veleposestniki potovati v Afriko.

Berolin 9. februarja. „Vorwärts“ javlja, da sta na dan ožih državnozbornih volitev bila do 3 ure po noči pripravljena dva batalijona gardnega polka Aleksandrovega, da zadušijo eventualne demonstracije socijalnih demokratov.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domaćega zdravila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Mollo-vo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga urga, kakor to zdravilo vpliva na mišice in živce krepi in je zato zelo dobro, da se priliva kopelimi. Steklenica K 1-90. Po postnem povzetju pošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov prepart, zasnovan z varnostno namko in podpisom. 6 16-2

FRANC JOZEFOVA grenka voda.

Notica. Pri zdravljenju različnih ran se mora najbolj paziti na to, da se rana popolnoma zaceli in tedaj, kadar so odstranjeni iz nje vsi nezdruvi deli. Kratko rečeno, potrebno je, da se obvaruje rana takoj v pričetku vsake nesnažnosti in da se uporabi hladna, bolečine olajšujoča sredstva proti vnetju. Staro, dobro in zato posebno uspešno domače sredstvo je najboljšo znano praško domače zdravilo iz lekarnar B. Fragnerja, c. kr. dvor. dobavitelja v Pragi, ki se dobiva tudi v tukajšnjih lekarnah. — Glej inserat. b

Zdravil otrok. Velikih zaslug si je pridobila lekarnarica H. Brodijev in Zagrebu glede na ohranitev zdravia otrok s svojo splošno znano iznajdbo „Babymira“ crême. To izvrstno mazilo za otroke celi hitro in zanesljivo izpuščaj, od potu ali mokrrote odrgneno kožo, rdeče pege itd. Neogibno domače zdravilo vsake škrbne matere je dandanes Babymira crême. Dobiva se v vsaki lekarni in drogeriji za 60 vinarjev.

Dobro domače zdravilo. Med domačimi zdravili, katera se rabijo kot bolečine olajšujoče in odvračajoče mazanje pri prehlajenju itd. zavzema v laboratoriju Richter jeve lekarnar v Pragi izdelano LINIMENT. CAPSICI COMP. s „sidrom“ nadomestilo za „Pain Ex eller s de m.“ prvo mesto. Cena je nizka: 80 h., K 140 in K 2. — steklenica. Vsaka steklenica se nahaja v elegantni skatli in jo je spoznati po znanem sidru.

Diamanti. Ko so pred nekaj časom v bližini Pretorije našli Mimmuth-diamant, je to vzbudilo pozornost večšakov vsega sveta. Teža tega kamena in pu njegova veličina sta bila taka, da so imeli ljudje to za nemogoče in so svoj čas imeli to ljudje samo za bajko. Drage kamene ponarejajo že precej dolgo, toda do nedavnega časa niso bile te ponaredbre dragega nič nego fino brušeno steklo in šele kratak čas je, odkar se je posrečilo na nov način izdelovati diamante, ki imajo dovoljno trdoto in bleška, da razpršijo vsak dvom. Ravno sedaj hvaljene imitacije, Tudor diamanti, ki jih prodaja Anton Krišperju v Ljubljani, Mestni trg 21 pa imajo isti žar in blesek ter se prav tako izpreminjajo kakor diamanti iz starih, znanih braziljskih rudnikov. Čujemo, da prestanejo iste preizkuse kakor pristi diamanti, izvemši težo. Umivati in čistiti se dajo kakor pristi diamanti in jih vsakdo nosi lahko v najboljši družbi ter se mu ni bati, da bi kdo spoznal razloček.

Zahtevajte
ilustriran cenik
podjetja za žarnice
„Ideal“
Hugo Pollack
DUNAJ, VI. Wallerasse 34.
Cena, lepa svetloba brez instalacije in
nevarnosti, Poraba 1½ kr. na uro. 3911 15

Oblastvano varovano!
Thierry-Balsam
Vsa po potrebi kaznivo!
Edino pristen je
Thierryjev balsam
z zeleno varstveno znamko a
nuo. 12 majhnih ali 6 dvo-
natih steklenic ali velika spo-
stalna steklenica s patentnim
zaklopom K 2.
Thierryjevo certifikatsko
mažilo
za vse, što tako stare rane,
vnetja, poškodbe itd. 2 lončka
K 3 tte. Posilja se samo po
poročju ali denar naprej.
Te dve domači zdravili sta
kot najboljši egiptovski
znani in starodavni.
Nastavlja naj se na
lekarnarja A. Thierry v Pra-
gadi pri Rogaski Stlatni.
Zaloge po skrovi vsi lekarn-
nah. Knjižice s tlači izvirnih
navodilnih pism zastoj in
poštine prosto.

Proti zobobolu in gnilobi zob
Izborno deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna in
zobna voda
ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 K.
Bl gorodnemu gospodu M. Levstiku,
lekarnarju v Ljubljani.
Vaša izborna Melusine ustna in zobna
voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol,
odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je
neprekočljiv pripomoček proti gnilobi
zob, zato jo vsakemu najtopleje priporo-
čam. Obenem pa prosim, pošljite še
3 steklenice Melusine ustne in zobne vo 6.
Dovolim, da to javno oznanim, ker
je res hvalje vredno.
Leopold Gangl, mestni tajnik.
Metlika, 24. aprila 1905.
Dož. lekarna Mil. Lensteke
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
 poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
jubila. moeta. 13-6

Lepostanovanje

na „Zelenem hribu“ s tremi ali petimi sobami, kuhinjo, jedilno shrambo i. t. d. se ceno odda. 460-8

Iščem dobro izvežbanega vrtnarja.

Ponudbe pošiljati je na trdko A. Kajfež, Kočevje. 481-1

Gospodične

iz trgovine ali uradnice se sprejmejo na stanovanje in hrano.

Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 464-2

Sprejme se več mizarjskih pomočnikov

vajenih stavbnega dela, proti dobri plači. 474-2

Ponudbe na Vekoslava Šešeka, Zg. Gameljani nad Ljubljano.

Raznašalec

pošten in trezen, se takoj sprejme.

Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 466-2

Hiša

v Ljubljani, enonadstropna s tremi stanovanji po dve sobi in eno mesečno sobo ter dobro ideočo špecerijsko prodajalno s skladiščem, kletjo, obširnimi dvoriščem in vrtom se prodaja prostovoljno. 473-2

Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Vagon

hrastovih in mecesnovih plohov

od 30 mm do 60 mm ima naprodaj Jakob Belec v Zg. Otoku, pošta Radovljica. — Cena po dogovoru.

Revmatiki in astmatiki

dobe iz hvaležnosti radovoljno in brezplačno pojasnilo, kako je bilo mojemu očetu pomagano pri zgorajšnjih boleznih Herman Baumgartl 482-7-1 Silberbach pri Grasslitzu na Češkem, šte. 397.

V ponedeljek, dne 11. februarja t. l.

V restavraciji pri „Novem svetu“ Marije Terezije cesta 14

domača plesna veselica.

Svira Ljubljanska društvena godba.

Začetek ob osmih zvečer. — Vstop prost. Vse cenjene goste, prijatelje in znance vabim kar najprejreje na obisk. Z odl. spoštovanjem Valentin Mrak.

Preselitev.

Častitemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem se

iz Židovske ulice šte. 4

(„gostilna pri Gambrinu“)

preselila v

Komenskega ulice št. 36

ter se priporočam vsem cenjenim gostom za nadaljno naklonjenost. Z odličnim spoštovanjem

Ana Jeglič, gostilničarka

Lepo stanovanje

v I. nadstropju s 4 sobami in pritlikinami se odda za majov termin na Jurčičevem trgu št. 3. 489-2

Izve se podrobno tam ali pa v kavarni Prešeren.

Zaradi selitve se prodaja pohištvo

malo rabljeno in za celo sobo. Ogleda se lahko vsak dan od 12. — 1/2. ure dop. in od 6. — 7. ure popoldne in ob nedeljah dopol., na Opekarski cesti št. 10, I. nadstr. 495-1

Samostojna korespondentinja

slovenščine in nemščine v besedi in pismu popolnoma vešč; perfektno vešča stenografije in strojepisja, se takoj sprejme. 496-1

Ponudbe v obeh jezikih na naslov „Ljubljana, poštni predal 44“.

Prve vrste dunajsko železno in medeno pohištvo, fotografsko, fonografsko, električno, optično blago, glasbila, kadilne priprave, dunajsko usnjino, brazilske diamante za rezanje stekla, dunajske najnovejše igrače (velik specialni katalog o igračah za 50 h franko) priporočam po najnižjih cenah trgovsko-družinskega vpisane druž. izvozna firma IV 3459-4

M. RUNBAKIN na Dunaju, IX.1. Bogato ilustriran katalog 1482 zastoj.

Odprte noge.

Ljudem s krčnimi žilami in njih otekinami ali s težko zaceljivimi ranami daje stalno izboljšanje in ozdravljenje v stotinah celo prav težkih slučajev predobro preizkušeno in od zdravnikov rabljeno specialno sredstvo „VARICOL“ dr. Götting v Binningenu Švica. (Dopisnica 10 h.) Lonček 3 krone. 3930-9

Reelno in dobro! Prekrasna žepna ura in verižica za samo 11.150 50.000 komadov

nakupljenih zaradi opustitve neke švicarske tvornice za ure, zaradi tega razpošiljam prek. Gloria srebrno 36 urno preizkušeno uro remontoarko s lepo pozlačeno verižico s oveskom, natančno ideočo, za kar se tri leta pisмено jamči, za samo gl. 1.40 Po povz. razpošilja 1 zaloga blaga S. Kohane Krakov št. 37. 485 Za neugajajoče denar nazaj. Mnogo zahvalnih pism.

Trije martijevi dečki se sprejmo za vajence

pri večji šroveljarski obrti. Dečki, ki bi se radi ali učili, naj pišejo na Ježica Strelehar v Lendu (Deutsch-Landsberg na Štajerskem. 412-4

Stanovanje

v pritličju s 2 sobama, kabinetom, kuhinjo, kletjo, drvarnico in podstrešjem se odda za majov termin Pred igriščem št. 3 na levo. 470-2

Več se poizve pri gđ. Julijani Premk v Gradišču št. 2, II. nadstr.

Pes ptičar

nemške kratkodlačne pasme, 2 in pol leta star, zelo lep in brez madeža, po loven veščaku vnetja, se pod zmerinimi pog. j. prodaja. 465-2

Pismene ponudbe pod „Rektor“ na uprav. „Slov. Naroda“

Panorama International Pogačarjev trg.

Razstavljeno od nedelje 10. februarja do včete sobote 16. februarja 1907

ŠPANSKA Granada s slovečo Alhambro in Cadix.

Kdor zemljišče ali kupčijo vsake vrste

kakor tvornice, hiše, vile, zemljišče, pensonate, graščine, mline, opekarnice, hotele, gostilnice, kmetstva posestva rad prodal hitro in diskretno ali rad najel nanja posojilo, naj se le najprej zaupno obrne na prve vrste strokovno strogo reelno in največje podjetje

Mednarodni kupčijski kurir (Internaz. Geschäfts-Courir) v Gradcu, Elisabethstrasse 6. Zastopstva po vseh deželah Avstro-Ogrske in po sosednih državah. Uradnik je takoj na mestu in če je treba brezplačnega obiska zaradi natančnejše dometitve in ogledanja, prosimo za takojšnje obvestilo. 53-16

Schichtovo milo

Pristno le z imenom „SCHICHT“.

Prihrani denar, čas in delo. ne škoduje perilu. Prihrani trud in delo, koristi tedaj tudi zdravju.

Čudijo se in stré Naše vse sosednje té, Ker perilo moje je, Brez najmanjše luknjice. Milo, s katerim perem jaz Schichtovo se imeuje, Z upoj za perem vsaki čas, Ono niti mi ne raje.

Katera stavbinska družba, društvo, stavbinski podjetnik ali mojster zida hiše in gospodarska poslopja proti amortizaciji in vključenju na brezbrezmenno posestvo?

Tozadevni bitri odgovor glede pogojev in najkrajnejših ponudb je vposlatu pod „Gospodar 1907“ na upravo „Slov. Naroda“. 427-8

Pozor starši! Dijaški dom

v Ljubljani s šolskim letom 1907/8.

Podatki pod naslovom „Konvikti“ poste restante v Ljubljani. 445-2

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3 pod „Narodno kavarno“.

Od 10. februarja do 16. februarja 1907.

Bernski gorski kraji. Prekrasna serija.

Graščinska uprava dr. Geyze barona Raucha v Lužnici zad. pošta Zaprrešič prodaja svoja 499-2

vina

(rizling, tramlinc, mosledina, kraljevina) od 1 1906 od 5 hl naprej po 44 kron za hl s kolodvora Zaprrešič.

Uradno dovoljena že 15 let obstoječa

najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služel G. FLUX

Gospodske ulice št. 6 383

Išče najmo: več boljših in preproših kuharic, hišen, pestun, 2 hišna slugi, 3 hotelska slugi itd. itd. Prav dobra restavracija (znanaj od Italijanov prav dobro obiskovano letovišče) se odda pod ugodnimi pogoji. — Več v pisarni.

Zunanjim dopisom je priložiti znamko za odgovor.

Znamenita moderno urejena tvornica G. Skrbic v Zagrebu, Ilica šte. 40

priporoča svoje na glasno solidne in cene žaluzije lesene in plitnene rolete, lesene in železne kapice za okna kakor tudi za trgovine itd. Cenovnik zastoj in poštnine prosto. 1

Zefire, batiste bombaževe in volnene, krizete, oksforde, lanena in bombaževa platna, kanafase, gradle, šifone, žepne robce, brisače, namizno in posteljno prtenino in druge razne tkanine, ki jih rabijo č. gospodinjje

ponuja poceni češka trdka 497-1

FRANTIŠEK HUDEC

v Novem mestu nad Metujo. (Češko.)

Vzorce dobite brezplačno in franko. Pišite slovensko ali nemško.

Stavbeno podjetništvo

Robert Smielowski

stavbenik 494-1

Ljubljana * Rimska cesta št. 16 * Ljubljana

se priporoča za prevzete vseh v stavbno stroko spadajočih del, kot so naprava načrtov in proračunov, izdelovanje novih, rekonstrukcijskih in adaptacijskih zgradb, kakor tudi za razna popravila. Izdelovanje betonskih del raznih sistemov. Jamčim za solidno in točno postrežbo.

Epilepsija.

kor trpi na padavici, krčih in drugih živčnih boleznih, naj sahteva o tem brošuro, ki jo zastoj in poštnine prosto raspotiše priv. Schwann-Apotheke Frankfurt a. M. 2514 26

Majhno stanovanje

z 2 sobama in pritlikinami z uporabo vrta se odda za majnikov termin.

Stranke z odraslimi otroci imajo prednost. Lončarska steza št. 6. 462-2

Osební kredit za uradnike, častnike, učitelje itd. Samostojni hranilni in posojilni konsorcij uradniškega društva dajo po najugodnejših pogojih tudi na vračila na dolge obroke osebna posojila. Agenti so izključeni. Naslove konzorcijev naznanja brezplačno centralno vodstvo uradniškega društva na Dunaju, Wipplingerstrasse 25. 31-11

Lepa kredenca

se ceno prodaja. Vprašaj naj se v Kolodvorskih ulicah 24, v gostilni pri „Tišlerju“.

Mesta natakarja

išče izkušen mesar. Vzame tudi gostilno na račun in položi lahko, če treba, tudi kavčijo. Vajen je temu poslu pa tudi v drugih opravih dobro izurjen. Govori hrvaško, slovensko in nemško. Več pove upravništvo „Slov. Naroda“. 419-3

Dva krojaška pomočnik

eden za veliko in eden za malo delo, se takoj sprejmeta v trajno delo. Ravno tam se sprejmeta tudi učenec. Franc Korošič, krojač v Radovljici.

Pripravno vinsko klet

oddaja v najem in istotam tudi pritično stanovanje

z 2 sobama in pritlikinami za termin maj Anton Volkar, Spodnja Šiška, Jernejeva cesta št. 42. 417-3

Ključavničarstvo Ign. Fasching-a vdova

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša.)

Pozor, gospodje in gospodičone!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in proti njih izpadanju — **KAPILON št. 2**. Povzroča da postanejo lasje delgi in gosti, odstranja prah in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina imela premalo zdravila in pri-
znanje. Stane poštne prosto na vsako pošto lemeček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

4666 11 II **PETER JURIŠIČ**
lekarnar v Pakracu šte. 66 v Slaveniji.

Kaj?! ... Oče je dovolil, saj so JACOBILJEVE
ANTINIKOTINSKE CIGARETNE STROČNICE.

POZOR! Pristne samo v zabojčkih za smotke.

Največja zaloga navadnih in najfiniših
otroških vozickov

J. KEBER
trgovina z manufakturnim
in perlinim blagom
v Ljubljani
na Starem trgu št. 9
priporoča

**vence in šopke
za neveste**
ter
nagrobne vence
po izredno nizkih cenah.
Potrebščine za krojače in šivilje.

G. ČADEŽ
v Ljubljani
Mestni trg št. 14
poing Urbenčeva manufakturna trgovina
priporoča 6

klobuke
čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd.
Blago imam solidno, cene zmerne.
Postrežem točno.

Nova trgovina
s suknem, plat-
nenim in manu-
fakturnim
blagom

JOS. PETKOSIČ

Ljubljana
Stari trg šte. 4.
Vzorci na zahtevanje!

Jos. Eberle
urar
trgovca z zlatino
in srebrnino

na Mestnem trgu št. 13
filijalka:
na Mestnem trgu št. 17
priporoča svojo veliko zalogo preestij-
skih ur iz prvih tovarov, hnditih,
stenskkih, satenskih in ur na
mihalo, briljantov, zlatnine
in srebrnine. Namizna oprava
iz kitajskega srebra.
Lastna delavnica za popra-
vila in vsa nova dela.

Razpis službe dežel. cestarja

Okrajni cestni odbor v Kamniku razpisuje službo deželnega cestarja
na deželni cesti Trzin-Mengeš-Kamnik z mesečno plačo 36 K.

Prosilci za to službo morajo biti:

1. brezmadežnega vedenja,
2. krepkega telesa in ne nad 40 let stari,
3. prednost imajo dosluženi vojaki, kateri imajo v deželi kranjski domovinsko pravico, ter znajo slovensko pisati in brati (vsaj toliko, da zapisujejo delavce in kar je še potrebno).

Prošnje je vložiti na deželni odbor do 20. februarja t. l.

Okrajni cestni odbor v Kamniku,
dne 6. februarja 1907.

Načelnik: Jos. Močnik.

Osa. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:
7-10 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Celovec, Glandorf, Salzburg, Inomost, Linc, Budejovice, Praga.
7-17 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje.
8-30 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Salzburg, Inomost, Bregenc.
8-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje.
8-00 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Stajer, Linc, Budejovice, Praga, Dunaj zahodni kolodvor.
7-08 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Novo mesto, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbiž.
10-23 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Beljak, Inomost, Monakovo.

Dohod iz Ljubljane juž. žel.:
7-06 zjutraj. Osebn. vlak iz Trbiža.
8-44 zjutraj. Osebn. vlak iz Novega mesta, Kočevja.

11-15 predpoldne. Osebn. vlak iz Gorice c. kr. drž. žel., Trbiža, Celovca, Linca, Prage, Dunaja zahodni kolodvor.
2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja.
4-30 popoldne. Osebn. vlak iz Selctala, Celovca, Inomosta, Monakovega, Beljaka, Trbiža, Gorice c. kr. drž. žel., Trsta c. kr. drž. žel.
8-35 zvečer. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja.
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Linca, Dunaja juž. žel., Celovca, Beljaka, Trbiža, Trsta c. kr. drž. žel., Gorice c. kr. drž. žel.
11-34 ponoči. Osebn. vlak iz Pontabija, Trbiža, Trsta c. kr. d. žel., Gorice c. kr. d. žel.

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:
7-28 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.
2-05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Mešani vlak v Kamnik.
10-45 ponoči. Mešani vlak v Kamnik. (Samo v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.)

Dohod iz Ljubljane drž. kolodvor:
8-40 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.
10-59 predpoldne. Mešani vlak iz Kamnika.
8-10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.
9-55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.) (Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje-evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Ravnokar izšel

Hribarjev najnovejši

'Splošni naslovnik'

uradov, društev, tvrdk in zasebnikov dežel-
nega in stolnega mesta Ljubljane ter voj-
vodine Kranjske.

Ta najnovejša vsem uradom, trgovcem in zasebnikom potrebna knjiga
obsega na 30 polah velike oblike nad 100.000 naslovov industrijev, uradov, du-
hovščine, učiteljstva, obrtnikov itd. Ljubljane in cele Kranjske in je edina te vrste.
Cena 10 kron, po pošti 30 vin. več. — Naroča se v založni knjigarni
Dragotina Hribarja v Ljubljani. 431-4

Oddaja stavbe

novega enonadstropnega šolskega poslopja

s 4 učnimi sobami, eno sobo za učila in konferenice in nadučiteljskim stanova-
njem z 2 sobama in kuhinjo in s kletmi v Gornjem gradu.

Ustmena znitevalna dražba se bo vršila

v ponedeljek, dne 18. februarja 1907, ob 11. uri v šoli v Gornjem gradu.

Oddala se bo stavba le enemu glavnemu podjetniku.

Izključna cena znaša 57.171 K 76 h.

Stavbeni operat, sestoji iz stavbenih načrtov, stavbenega dovoljenja,
stroškovnika in stavbenih pogojev, je v vpogled razpoložen v šolski pisarni v
Gornjem gradu in pri okrajnem šolskem svetu v Celju (okrajno glavarstvo).

Vsak dražbenik mora pred pričetkom dražbe položiti 5717 K varščine.

Krajni šolski svet v Gornjem gradu

dne 24. januarja 1907.

Načelnik: Fr. Kocbek.

Prevzete gostilne.

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem prevzela
dne 7. februarja t. l. dobroznano gostilno

'pri črnem orlu'

v Gosposkih ulicah poleg Narodne kavarne

Točila bodem dobra pristna vina ter slovito góssko marčno
pivo. Skrbela bodem za dobro kuhinjo in točno, skrbno postrežbo.

Za obilen obisk se priporočam

491-2

Marija Perlič, gostilničarka.

Mati večkrat poje,
vesela le za silo
vse detetu na ljubo,
ki v zibki joče milo.

3314-6

Kuko daleč segajo te besede v rahločutečo ma-
terino srce, kaj ose stori mati, da u-tavi ljub-
ljencu svojemu solze. Ali ne zanima vsake ma-
tere, kako naj obvaruje dete bolečin, ki jih
povzroča mokrota ali pa i-žanje? Posipalni
prašek, pravijo! Ne, proč s praškom, mazilo za
otroke

Babymira - crême

resnično pomaga, suši obdrgnjeno in razpoklo
kožo in se obnaša prav dobro, če namažemo
otroke pod pazduho, na vratu in na vseh ob-
čut-ih, mokro i podvrženih delih telesa.

skatljica za 60 vinarjev se dobva v vsaki le-
karni. Po pošti poš-ja 5 skatljic, za 3 krone
20 vinarjev franko

H. Brodjovin, lekarnar v Zagrebu 95.

Mestna

hranilnica ljubljanska

v lastni hiši, v Prešernovih ulicah šte. 3

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure do-
poldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4%
ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapi-
talu. Rentni davek od vložnih obresti plačnje hranilnica
iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

**Za varnost vlog jamči poleg lastnega re-
zervnega zaklada mestna občina ljubljanska
z vsem svojim premoženjem in vso svojo
davčno močjo. Da je varnost vlog popolna,
svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico
tudi sodišča denar maloletnih otrok in va-
rovancev.**

124-2

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/2%, na leto. Z obrestmi
vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da zna-
šajo obresti in to odplačilo ravno 5%, izposojenega
kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol
leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi
vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto
6%, izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo
dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne
papirje.

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

298-3 **tvrdke FRATELLI BRANCA v MILANU**

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODOČNA GRENČICA NA SVETU!
Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši del katesni
trgovini in v vsaki kavarni.

Izdelane postelje

iz rdečega posteljnega inleta!
Prav dobro napolneno
Pernica ali blazina, 180 cm
dolga, 116 cm široka K 10
K 12—, K 14— in K 18— 2 metra dolga,
140 cm široka K 14—, K 16—, K 18—
K 21—, Zglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok
K 3—, K 3:50 in K 4—, 90 cm dolg,
70 cm širok K 4:50 in K 5—. Izdelanem
tudi po kakršnikoli drugi meri, 3 delni mo-
dreci iz dlake za 1 posteljo K 27—, boljše
K 33—. Pošilja se poštino prosto po po-
vzetju od K 10— naprej. Zamenja ali nazaj
se vzame proti povrnitvi poštinskih stroškov

Benedikt Sachsel, Lob 913

pri Plzinju na Češkem.

Zalotnik o. kr. avstrijskih državnih uradnikov

Klobuke čepice

v najnovejših faconah in v velikih izberah

Ivan Soklič

Pod tranc 2. Postaja elek. želez. nico.

Pred
nakupom
oglejte si velikansko

sukneno zalogo

R. Miklauca

v Ljubljani, Spitalske
6 ulice šte. 5.

Ostanki
pod ceno!

Zadnjikrat znižana cena!

Eno Krono! Kos po kroni! En kos po kroni!

Cena, katero ste uže pričakovali!

TUDOR-a

imamo še vedno precejšnjo množico lepoticja o zalogi,
opremljeno z glasovitimi,

DEMANTI

najlepši posnetek na svetu katere moramo v poteku pogodbe
odpraviti, zavoljo tega smo se odločili doprinesiti

zadnjo žrtev.

Vedno še imamo o zalogi veliko izbiro prstanov, broš,
kravatnih igel, uhanov, manšetnih in prsnih gumbov, obeskov
itd. itd., opremljenih s čarovito blestečimi

Tudor-skimi demanti

prej za danespa
8 Kron za
čezmerno
znižano
ceno: 1 krono
(z opremo vred.)

TUDORSKI DIAMANTI so naprodaj pri ANTONU KRISPERJU
v Ljubljani, Mestni trg št. 21.

Zunanja naročila se izvršujejo proti povzetju.

Revmatizem.

Onim, ki bolehalo na revmatizmu in
protinu, naznanim drage volje brez-
plačno v pismu, kako sem ozdravel v
kratkem času od svoje mučne trde-
vratne bolezni popolnoma.

KAREL BADER, Monakovo,
Kurfürstenstrasse 40a. 4400

Ustanovljeno leta 1842.

ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN KRBVOV
BRATA EBERL
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6
Igriške ulice št. 6.
Telefon št. 154.

Ne berite

samo, ampak poizkusiti morate staro
preizkušeno zdravilo

lilijstomlečnato mlo Steckenpfeil
Bergmanna & Co., Drazdane in
Dečin na Labi

prej Bergmannovo lilijstomlečnato
milo (znamka 2 škrti), da dobite
belo polt brez peg in nežno kožo
na obrazu. 2349 33

Po 80 vin. ga prodajajo v Ljubljani
lekarnar J. MAYR, drog. A. KANC:
VIKTOR SCHIFFER, parf. OTON
FETTICH-FRANKHEIM.

Vsakovrstne

rane

se morajo skrbno varo-
vati pred vsako nesnago
ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana
razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Že
40 let se je izkazalo mečino vlažno maslo, tako
imenovano praško domaće maslo, kot sa-
moizolno sredstvo za obvaro. To obvaruje rane,
otajanje vnetje in bolečine, hladi in pospešuje
zacelejenje.

1. celna pušica 70 v, 1/4
pušice 50 v. Proti pred-
plačilu 3 K 15 v po pošti
se pošilja 4 pušice, proti
predplačilu 7 K 10 pušic
poštino prosto na vsako
postajo avstro-ogrsko mo-
narhije.

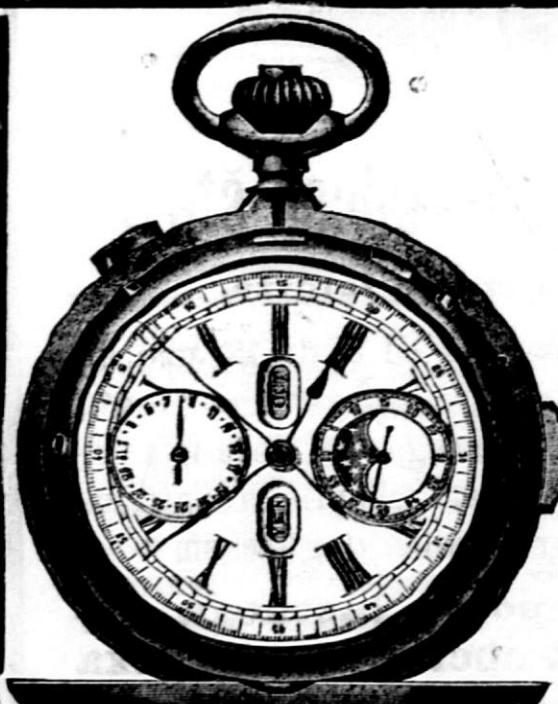
Vsi deli embalaže imajo zakonito de-
ponovano varstveno znamko

Glavna zaloga

B FRAGNER, o. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga 3852 11

Malá strana, ogel Nerudove ulice 203

Zaloga v lokarnah Avstro-Ogrske.
V Ljubljani se dobiva pri go-
spodih lekarjih: G. Piccoli, U.
pl. Trnkóczy, M. Mardetschlá-
ger, J. Mayr.

Fr. Čuden, urar in trgovec
v Ljubljani

samo nasproti franciškanški cerkvi.

Castiti 99. ženini in neveste!

Največja in najbogatejša zaloga lepih
zakonskih prstanov, uhanov s
krasnimi briljanti itd.

Lepe stenske ure in budilke, jako
lepe, nove oblike. — Največja izbira
namizne oprave, nastavkov najlepše
oblike itd. iz pravega in kina srebra.

Vse po najnižjih cenah.

Na zahtevo veliki cenik s koledarjem,
posebej še cenik za kinasrebro zastoj
164-8 in poštino prosto.

Za obilni obisk se priporoča

Fr. Čuden

urar in trgovec na
drobno in debelo

v Ljubljani, samo nasproti franciš. cerkve

Vojaška pisarna
Emil Kokstein
Gradec, Stempfergasse 3.

Pojasnila, nasvete, prošnje, vloge,
strokovnjaška mnenja i. t. d. v
vseh vojaških zadevah. 248 4

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

4012 39 Številka telefona 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim
gostilničarjem svoje izborne

marčno pivo v sodcih in steklenicah.